БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ХПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 214 (6649) ОКТЯБРИИН 17 СУББОТО 1953 он

Сэн 20 мунгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хүдөө нютагуудта худалдаа наймаа һайжаруулха

Коммунистическэ парти, Советскэ правительство ажалшадай материальна ба культурна ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ ехэхэн анхаралай оролдолго хандуулжа байна. Тэрэниинь СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин шиидхэбэринүүд ба тэндэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ сооһоо, КПСС-эй ЦК-ай сентябрьска Пленумэй шиидхэбэри сооһоо харанабди. Үргэн хэрэглээнэй эд бараануудые элбэг ехээр үйлэдбэрилдэг болохо. продукциин шанарые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигдаа. Эдэ зорилгонууд нэн түрүүн хүдөө ажахыһаа шалтгаалан бэелүүлэгдэжэ захалба.

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоол манай ороной хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые ехээр хүгжөөхэ зорилго табиба. Тиин ойрын 2—3 жэл соо советскэ хүнүүдэй хэрэглэхэ продуктнууд ба промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эд элбэг болгохо талаар шухала зорилгонууд колхозно таряашадай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба механизаторнуудай урда табигдаад байна.

Наймаанай газарнуудай олошоротой хамта, ажахын ба культурна бараануудые, гутал, оёмол хубсаһа худалдаха тусхай магазинуудай тоо олошорно. Раймаг, сельмагуудта нооһон бүд, драп, торгон, трикотаж гэхэ мэтын эд бараа ехээр худалдагдадаг болобо.

Манай республикын худалдаа наймаанай организацинууд, СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, ажалшадые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар элбэгээр хангаха талаар зарим тэды амжалтануудые туйлаба. Республикын колхозуудта цемент, сонхын шэл, автомашинанууд, мотоцикл, модолой машина, радиоприёмник ба бусад эд бараа хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр эльгээгдэнэ. Байгша оной июнь һараһаа хойшо эд бараанай эрьесын һара бүриин түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Бурмонкоопсоюзай системээр эд бараанай эрьесын 1953 оной гурбадахи кварталай түсэб 105,3 процент дүүргэгдэв. Тиин, ажалшадта түсэбһөө гадуур 5 миллионһоо дээшэ түхэригэй эд бараа худалдагдаһан байха юм. Гансахан сентябрь һарада ... миллион гаран түхэригэй бараан түсэбһөө гадуур наймаалагдаа. Эдэ баримтанууд манай колхозниктуудай, МТС-үүдэй механизаторнуудай, хүдөөгэй интеллигенциин ажабайдалай улам һайжаржа байһаниие гэрэлнэ. Баргажанай, Байкало-Кударын, Кабанскын ба бусад аймпотребсоюзууд һара бүриинтөө даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэнэ.

Теэд, республикымнай зарим аймагуудта худалдаа наймаанай хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Наймаанай зарим хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандаха ябадал гаргана. Жэшээнь, Хойто-Байгалай аймпотребсоюз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Валгусов) эд бараанайнгаа эрьесын түсэбүүдые дүүргэдэгшье һаань, зарим сельпонуудайнь холын магазинууд муугаар хүдэлмэрилнэ, захашадые хэрэгтэй эд бараагаар гүйсэд хангана гүй. Заимка гэжэ поселогой магазиные даагша Ключерев сабхи, костюм гэхэ мэтын эд бараае хуули бусаар, танил нүхэдтөө худалдана. Гадна, холын Уоян, Ченча гэжэ эвенкийскэ тосхонуудта абаашагдаха ёһотой эд бараа тэндэ хүрэнгүй, худалдагдана. Иркаканскадахи магазинай продавец Кельдина гансал пятницын үдэр керосин худалдадаг болонхой. Бэшэ үдэрнүүдтэ эндэхи зон керосин абаха аргагүй.

Курумканай аймпотребсоюз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Чимитов) тэрэшэлэн тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Сентябрь һарада эд бараанайнгаа эрьесын түсэбые миил 70 процент дүүргэв. Энэ аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд Усть-Баргажанда пароходоор асарагдаһан эд бараагаа зөөжэ, колхозникуудтаа наймаалхые багаар оролдоно. Тиимэһээнь Дырээн, Гаарга, Алла гэжэ нютагуудай магазинуудта үргэн хэрэглэлэй бараан үгы тооной. Аймцентртэхи чайнань бүришье муугаар хүдэлмэрилнэ. Менюдэнь овощёор бэлдэһэн эдеэ хоол байдаггүй.

Үбэлэй хүйтэнэй мүнөө газаа орожо ерээд байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. Колхозууд гэр бараагаа, малайнгаа байрануудые дулаална. Энэ хэрэгтэнь хадааһан, сонхын шэл, замазка болон ажахын бусад эд бараа ехээр хэрэгтэй болоно. Теэд, зарим аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухалын шухала асуудалнуудта саг соонь анхаралаа табидаггүй байна.

Тарбагатайн аймпотребсоюзые түсэбөө дүүргэдэг талаарнь хараха болоо һаа, муу бэшээр хүдэлмэрилһэн шэнги һанагдаха. Теэд үнэн дээрээ, тус аймпотребсоюзай ба сельпонуудайнь правленинүүд хүдэлмэреэ халирхайгаар хүтэлбэрилнэ. Олон продавецүүдынь үргэн хэрэглэлэй бараануудые наймаалха гэжэ оролдоногүй, харин, «гүйсэтэй» бараануудай хойноһоо «зүдхэнэ». Тус аймагай «Авангард» колхозой дэргэдэхи магазинда хубсаһа угаадаг мылэ, махорко, папирос, лампын, сонхын шэлнүүд, замазка, хадааһан гэхэ мэтын бараа үгы байна.

Наймаанай хүдэлмэрилэгшэ бүхэн, мүнөө тэдэнэй урда ямар ехэ зорилгонуудые парти ба правительствын табиһые мэдэрэн, советскэ худалдаа наймаанай ажал хүдэлмэриие һайнаар шудалхые, ажалшадай олон янзын эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангахые оролдохо уялгатай. Тиихэтээ хамта, тэдэнэр элдэб үлүү гарзануудые гаргахагүйе оролдохо, гүрэнэй мүнгэн зөөри хуули бусаар үригшэдтэй шанга тэмсэл ябуулха уялгатай.

Наймаанай организаци бүхэн үбэлдэ бэлэдхэлээ ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэнь. Бэлэдхэһэн хартаабха ба овощьнуудаа үбэлдөө һайнаар хадагалан хэрэглэхэнь тон шухала.

Үбэлэй үедэ республикымнай олон колхозуудай малшад холын гүүртэнүүдтэ байрладаг. Тэдэниие сай, дабһан, сахар, тамхи болон бусад эд бараагаар зааханшье таһалдуулхагүй гээшэ продавецүүдэй нангин уялга, хүндэтэй хэрэгынь болоно.

Советскэ наймаа саашадань улам хүгжөөлгэдэ нютагай партийна организацинууд ехэ үүргэ эзэлнэ. Колхозуудай, сельпонуудай дэргэдэхи эхин парторганизацинууд хүдөө нютагуудта наймаанай хүдэлмэриие эрид һайжаруулгада онсо анхарал табиха зэргэтэй.

Наймаанай хүдэлмэрилэгшэд хадаа колхозно поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан таряашадые, МТС-үүдэй механизаторнуудые, фермэдэхи малшадые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар элбэг ехээр хангаха гээшээ өөһэдынгөө гол зорилго болгон табиха ёһотой.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Чкаловска областиин Белозёрско МТС-эй комбайнер П. В. Нектовтэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгохо тухай

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Эхэ ороноо хамгаалхадаа хүндөөр шархатаһан дээрэһээ хоёр хүлгүй болобошье, Белозёрско МТС-эй комбайнер **Нектовэй** орооһото культурануудай хурялта ба сохилгодо хэдэн жэлэй туршада үндэр показательнуудые туйлан, ажалай баатаршалга гаргаһанай түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоохонь:

Нектов Прокофий Васильевичта **Социалистическэ Ажалай Геройн** нэрэзэргэ олгон, Ленинэй орден ба «Балта ба Хадуур» гэжэ алтан медаль барюулха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1953 оной октябриин 10.

Түрэл орон доторнай

Колхозно полинууд дээрэ суданска үбһэн таригдана

Ороной колхозууд үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо гурба дахин ехээр суданска үбһэнэй ургаса хуряажа абаба. Ставропольско ба Краснодарска хизаарнуудай, Сталинградска, Ростовско, Херсонско, Сталинска областьнуудай колхозууд илангаяа һайн ургаса абаба.

СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын үбһэ тарилгын таһагаархидай ТАСС-эй корреспондентдэ мэдээсэһэнэй ёһоор, суданска үбһэн нэгэ жэлэй үнэтэ залаата үбһэнүүдэй тоодо ороно. Тэрээнэй тарилгые үргэдхэлгэ хадаа малажалай тэжээлэй бата бэхи база байгуулалгада үнэтэ оруулалта болохо байна.

Манай ороной урда зүгэй районуудта таригдадаг үбһэн тэжээлэй болон үрһэнэй үндэр ургаса үгэнэ. Тэрэниие сабшаһанай һүүлээр удангүй дахин ургана, Кубанида тус үбһэнэй гурба—дүрбэн ургаса зунай турша соо хуряана. Энэ ургамал ногоон конвейер эмхидхэлгэдэ ехэ удхашанартай.

Краснодарска хизаарай колхозууд суданска үбһые амжалтатайгаар ургуулна. Эндэ нэгэ жэлэй үбһэнүүдые тарилгын бүхы талмайн хахадые суданска үбһэн эзэлнэ. Марьянска районой «Память Ильича» гэжэ колхоз хэдэн зуугаад гектар талмайн га бүриһөө 120—127 центнер үбһэ зунай сагта суглуулдаг болоһоор гурбан жэл боложо байна. Брюховецкэ районой Будённын нэрэмжэтэ колхоз арбан гектар участогай га бүриһөө 21,5 центнер үрһэ абаба. Ушар нимэһээ нэгэ гектарһаа суглуулагдаһан үрһэ 100 гектар талмайда тарижа болохо байна.

Сибириин, Урда Уралай, Центральна областьнуудай колхозно полинууд дээрэ һүүлшын гурбан жэлнүүдтэ суданска үбһэ тарилгын туршалганууд үнгэрэгдэбэ. Энэ тэжээлэй үнэтэ культурые тарилгын зоные үргэдхэхэ арга боломжонуудай бии байһые туршалганууд харуулба. Чувашска АССР-эй, Чкаловска районой «Гвардеец» гэжэ колхоз гектар бүриһөө 71 центнер үбһэ, мүн 12 центнер үрһэ абаба. Омско областиин, Полтавска районой Кировэй нэрэмжэтэ колхоз гектар бүриһөө үбһэнэй 80 центнер үрһэ абаа. Алтайска хизаарта, Мордовско АССР-эй, Орловско, Рязанска ба бусад областьнуудта һайн ургаса абтаһан байна.

Суданска үбһэн болбол илангаяа ган гасуурта дайрагдадаг Казахстанда, зүүн урдуурхи ба ороной бусад районуудта ехэ удхашанартай. Энэ культура болбол ган гасуурые тэсэхэ, мүн ургаса үгэхэ талаараа нэгэ жэлэй бусад үбһэнүүдһээ булюу һайн гэжэ туршалганууд харуулба. Сталинградска областиин, Ново-Анненскэ районой Ворошиловэй нэрэмжэтэ колхоз уларилай муу байбашье энэ зун ехэ һайн ургаса абаа. Эндэ гурбан метр үндэртэй үбһэ ногоон үсхэнөөр ургаба. Ногоониинь гектар бүриһөө 500 центнер абтаһан байна.

(ТАСС).

Кинофильмнүүд хүдөө нютагуудта эльгээгдэнэ

СССР-эй Культурын министерствын кинофикациин ба кинопрокадай главна управлени хүдөө ажахын дүй дүршэл тухай фильмнүүдэй тиражые нилээд олошоруулжа байна.

Овощь ба хартаабха тарилгые квадратно-гнездовой аргаар Москва шадарай колхозуудта хэһэн дүй дүршэлые харуулһан «хүдөө ажахын һонинууд» гэжэ научно-популярна үнгэтэ шэнэ № 9 киножурналай 1600 буулгабари ороной олон ондоо районуудта Москваһаа эльгээгдээ. Мэргэжэлтэдэй зүгһөө һайн сэгнэлтэ абаһан энэ кинодокумент 2000 үлүүтэй экземпляраар мүнөө гаргагдажа байна. Союзна республикануудай хэлэн дээрэ энэ журнал гарадаг болохо юм. Энэ хадаа хабарай тарилгын эхилтэр бүхы хүдөөгэй экранууд дээрэ харуулагдаха байна.

Хүдөө ажахы тухай харуулдаг «колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй һургуули», «хүдөөгэй механизаторнуудай һургуули», «хайшан гэжэ ехэ һү һааха» бусад фильмнүүд хамта хүдөө ажахы тухай шэнэ 15 кинокартина олон тиражаар гаргагдажа байна. Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй хүдөө ажахын 10 эрхим фильм дахин хэблэгдээд, экранууд дээрэ харуулагдаха юм.

Колхозно таряашадай туйлалтануud тухай фильмнүүдые бүри үргэнөөр харуулха хэмжээ-ябуулгануудые СССР-эй Культурын министерство хараалаа. Нүүдэл киногой орондо стационарна киногой гэрнүүд хэдэн мянгаад томонууд тосхонуудта 1954 ондо баригдаха юм.

(ТАСС).

Бэлэдхэлэй ба худалдан абалгын шэнэ сэнгүүдээр

АЛМА-АТА, октябриин 13. (ТАСС). Казахстанай колхозууд үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо табан мянган тонно ехэ овощьнуудые гүрэндөө тушааба. Эд хэрэглэгшэдэй коопераци үлүү гараһан овощиие үнгэрһэн жэлэйхиһээ нилээд амжалтатайгаар худалдан абажа байна. Республикын райпотребсоюзууд мянган тонно капуста, мүн үгэрсэ болон һонгино хоёр дахин ехээр бэлэдхэбэ.

ЧАРДЖОУ, октябриин 13. (ТАСС). Фарабска ба Чарджоуско районууд гүрэндэ овощь тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээд, худалдаа наймаанай организацинуудта үлүү сэлдоо худалдажа эхилбэ. Түрүүшын хэдэн арбаад тонно үгэрсэ болон помидор областной центр—Чарджоудо комиссионно гуримаар худалдахаар оруулагдаба.

Польско-советскэ хани барисаанай вечер болобо

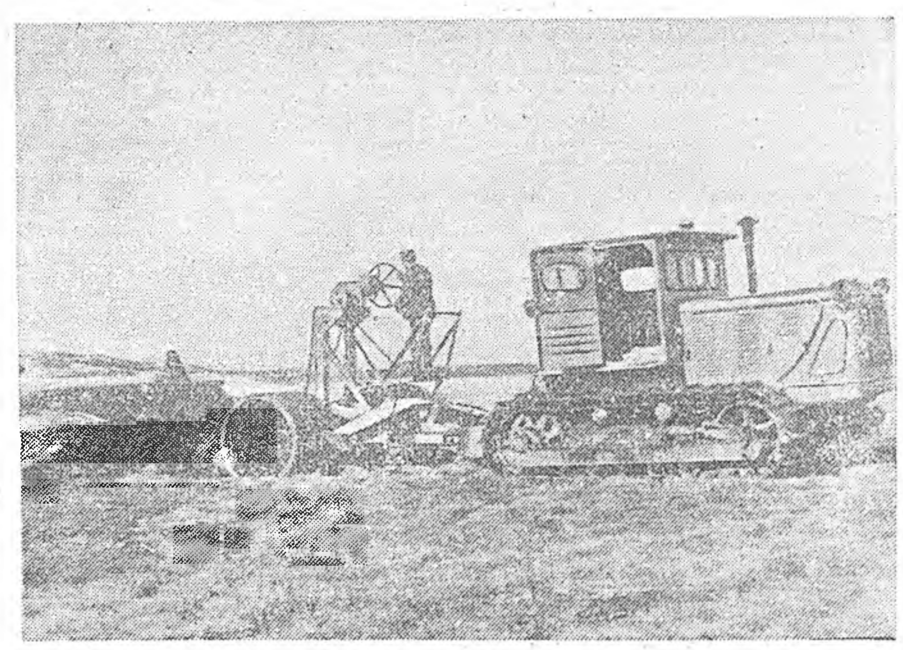
СССР-эй территори дээрэ польско патриодуудаар бүридүүлэгдэһэн Тадеуш Костюшкын нэрэмжэтэ польско түрүүшын дивизиин Ленино шадар гитлеровскэ булимтарагшадта эсэргүү байлдаанда түрүүшынхеэ ороһон үдэрһөө хойшо арбан жэл гүйсэбэ. Советскэ солдадууд болон офицернүүдтэй зэргэлээд энэ байлдаанда оролсоһон польско сэрэгшэд болбол польско ба советскэ арадуудай хани барисаае шуһаараа хэтэ мүнхэдэнь бэхижүүлһэн байна.

Москвада СССР-эй славянска комитедэй үнгэргэһэн польско-советскэ хани барисаанай вечер энэ түүхэтэ ушаралда зорюулагдаба.

Советскэ Армиин түлөөлэгшэд, столицын наукын, культурын ба искусствын ажал-ябуулагшад, Москвагай дээдэ һургуулинуудта һуража байһан польско студентнүүд вечертэ сугларба. СССР-эй славянска комитедэй түрүүлэгшэ А. С. Гундоров үгэ хэлээ. Өөһэдынгөө оронуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө ами наһаа үгэһэн советскэ ба польско сэрэгшэдтэ эгээн һайн дурасхаалынь бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө советскэ ба польско арадуудай хамтын тэмсэл болоно гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Польско Арадай Республикаһаа СССР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол В. Левиковский халуунаар угтагдан вечер дээрэ үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз сабшалангай-мелиоративна хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэдэ ехэхэн анхарал хандуулна. Энэ намар сабшалан уһалхын тула 8 километр утатай шэнэ канава малтагдажа ба хуушан канаванууд заһагдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Саянтын МТС-эй һубаг малтадаг машина «Улаан Оронго» колхозой сабшалан дээрэ уһалууриин һубаг малтажа байна.

Д. Щапинай фото.

Манай республика дотор

Механизаторнуудай шэнэ отряд

Бичурын аймагай ажалшад КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые, парти ба правительствын һүүлэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Окино-Ключевскойн, Бага-Куналейн ба Бичурын МТС-үүдэй дирекцинүүдэй адресаар мүнөө МТС-тээ бусахые хүсэһэн анханай механизаторнуудһаа, колхозно залуушуулһаа олон тоото мэдүүлгэнүүд орожо үргэлжэлһөөр. Тэдэнэр манай ороной хүдөө ажахые саашадань эрид ехээр хүгжөөхын түлөө тэмсэлэй шиидхэхы участогууд дээрэ хүдэлмэрилхөөр эрмэлзэнэ.

Жэшээнь, Билютайска сельсоведэй Круминай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхозно механик Клим Климович Тимофеев «С—4» гэжэ самоходно комбайнай механигуудай курсада эльгээхыень гуйһан мэдүүлгэ Окино-Ключевскойн МТС-эй дирекцидэ үгөөд, механизаторска кадрнуудай Илькинскэ һургуулида һурахаар эльгээгдэбэ.

Анхан Окино-Ключевскойн МТС-эй тракторист Федор Иванович Барышеев һүүлшын 13—14 жэл соо Дальна Востогто түмэр замай транспортда ажаллажа байгаа. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой танилсаһанай һүүлээр түрэл машинно-тракторна станцидаа ерээд, МТС-эй штадта оруулагдаа. Мүн энэ МТС-эй үнинэй тракторист Семен Николаевич Баженов үбшэнэй шалтагаанаар нёдондо хүдэлмэриһөө гараһан байгаа. Мүнөө нүхэр Баженов өөрынгөө мэдүүлгэ соо иигэжэ бэшэнэ: «Энэ зурхэ хүдэлгэмэ үдэрнүүдтэ, оронойнгоо хүдөө ажахые эрид ехээр хүгжөөхын түлөө хүн бүхэнэй бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ үгэхэ эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байхадань, би механизаторнуудай зэргэдэ учётчигойшье тушаалда хүдэлмэрилхэ хүсэлэнтэй байнаб». Нүхэр Баженовэй мэдүүлгэ хангагдаа.

Һаяын хэды үдэр соо Окино-Ключевскойн МТС-тэ анханай механизаторнуудһаа 10 мэдүүлгэ, Бага Куналейн МТС-тэ —12 ба Бичурын МТС-тэ —3 мэдүүлгэ оробо.

Мүн залуу колхозникууд трактористнуудай ба комбайнернуудай курсада ехэ дуратайгаар ошожо байна. 7—10 үдэрэй турша соо механизаторска кадрнуудай Илькинскэ һургуулида Окино-Ключевскойн МТС-һээ 20 хүн, Бичурын МТС-һээ —37 ба Бага-Куналейн МТС-һээ—30 гаран колхозникууд эльгээгдэбэ.

М. Фалилеев.

Мэргэжэлтэд хүдөө гараба

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые манай ажалшад халуунаар угтаад, хүдөө ажахын урда парти, правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө нэмэри оруулхые эрмэлзэнэ.

Энэ неделиин туршада манай республикын столицын предприятинууд ба эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байгаа 100 гаран мэргэжэлтэд колхозууд ба МТС-үүдтэ хүдэлмэрилхөөр эльгээгыт гэһэн гүйлтатайгаар мэдүүлгэнүүдые партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудта бариба.

Гансахан Улан-Удын паровозовагонно заводһоо 40 гаран тиимэ мэдүүлгэнүүд ороо. Тэдэнэй дунда трактористнууд, механигууд, инженернүүд ба бусад мэргэжэлтэд бии.

Энэ үдэрнүүдтэ 30 гаран мэргэжэлтэд колхозууд ба МТС-үүдтэ хүдэлмэрилхөөр нютаг нютагуудта бүлөөрөө зөөжэ ошоһон байна. ПВЗ-гэй ОТК-гэй инспектор байһан Л. А. Квантун Тарбагатайн МТС-тэ ахалагша механигаар, Улан-Удын паровозно депогой хүдэлмэришэн Ж. Д. Эрдынеев Иволгын МТС-тэ трактористаар, Улан-Удын № 6 һургуулиин багша Чуватева Бичурын аймагта агрономоор, ПВЗ-гэй ахалагша мастер Ю. В. Утеев Тарбагатайда МТМ-е даагшаар хүдэлмэрилхөөр ошобод.

Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадта үдэр ерэхэ тудам социалистическэ мүрысөөн улам шангадажа байна. Цех бүхэнэй коллективүүд һураггүйгөөр дээшэлүүлэгдэн абтаһан уялгануудаа дүүргэхын тулада бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

Комбинадай консервнэ заводой коллектив үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгаржа ябана. Байгша оной үнгэрһэн 9 һарын түсэбһөө гадуур тэдэнэр нэгэ миллион банка консервэ үйлэдбэрилэн гаргаба. Мүнөө консервнэ заводой хүсэ ехэтэ конвейер дээрэһээ үдэр бүхэндэ 20—25 мянган банка консервэ суудхын нормоһоо гадуур складта тушаагдажа байна. Тиин, завод октябриин түрүүшын декада соо даалгабариһаа гадуур 100 мянган банка консервэ гаргаба.

Консервнэ заводой цех, отделени, бригада бүхэндэ түүхэй эд ба материалнуудые алмахын тула шанга тэмсэл ябуулагдана. Стахановецууд Белых, Злыгостева, Павлуцкий гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид түүхэй эдүүдые ехээр арьбална. Тэдэнэр яһануудые шулажа 480 центнер мяха абаа. Тэрэ мяхаарнь 170 мянган банка консервэ үйлэдбэрилэгдэбэ.

Заводой цехүүдээр 100 гаран стахановецууд 1954 оной түсэбөөр хүдэлмэрилхэ байна. Нүхэр Суворовой хүтэлбэрилдэг ашаа тээгшэдэй бригада 3 жэл 9 һара соо табадахи табанжэлэй даалгабарита түсэбые дүүргээд. Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи ойн хүндэлэлдэ октябрь һарын даалгабариие хоёр недели соо дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Комбинат дотор 107 бригаданууд продукциин эрхим шанарай түлөө тэмсэнэ. Үнгэрһэн гурбан кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр 26 бригаданууд энэ хүндэтэ нэрэзэргын кандидадуудай тоодо оруулагдаа.

А. Шестаков.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалые үдэр бүри хүтэлбэрилхэ

Занятинуудые удха түгэлдэрөөр үнгэргэхын түлөө

Закаменай аймагта партийна һуралсалай кружогууд болон политһургуулинуудта түрүүшын занятинууд үнгэргэгдэжэ байна. «Сталинай Зам» колхозой партийна организациин партиин түүхэ шудалха кружогой заняти ехэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ. Пропагандист Д. Д. Шагжинай хөөрөөе кружогто һурагшад ехэ анхаралтайгаар шагнана. Коммунистическэ партиин 50 жэлэй ой тухай темээр тэндэ заняти үнгэргэгдэбэ. КПСС-эй советскэ обществын залан ударидахы хүсэн байһыень пропагандист тодо ойлгосотойгоор һурагшадтаа харуулба. Нүхэр Шагжин СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин тогтоолнуудай, «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдэй угаа ехэ удхашанарые ойлгосотой тодоор хөөрэжэ үгөө. Эдэ шиидхэбэринүүд советскэ арадай материальна ажана байдал ба культурые саашадань һайжаруулха тушаа парти ба правительствын оролдолгоо саг үргэлжэ гаргажа байдагайнь тодо гэршэ болоно гэжэ тэмдэглэбэ. Тиигээд, һурагшадай асуудалнуудта харюусаад, ээлжээтэ занятида юу бэлдэхыень даалгабари үгэбэ.

Санагын 7 жэлэй һургуулиин дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружогто (пропагандистнь нүхэр Богдашкина), «Коммунизм» колхозой партийна организациин гол түхэлэй кружогто (пропагандистнь нүхэр Мартихеев А. Б.), Ждановай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин (пропагандистнь нүхэр Цыдыпов) нэгэдэхи жэлэй политһургуулида занятинь эмхитэй ба идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Пропагандистнууд өөһэдөө занятидаа һайнаар бэлдэжэ ерэнэ. Тэдэнэрэй түрүүшын темэнүүдэй удха түгэлдэр хөөрөөниинь шагнагшадта ехэ һонирхолтой байба.

Партийна һуралсалые эмхидхэхэ талаар ямарнууд дутуу дундануудай бии байһаниие үнгэрөөшэ занятинууд харуулаа. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин политическэ һургуулиин занятинь эмхигүйгөөр үнгэргэгдэһэн байна. Энэ политһургуулида һураха байһан найман хүнэй миил гурбаниинь занятидаа ерэһэн байгаа. Пропагандист нүхэр Гырылов конспектгүй, темээ хэлэжэ үгэхэ тобшо түсэбгүй ерэһэн байжа, занятинь болонгүй хойшолуулагдаа. РО МВД-эйн политическэ һургуулиин пропагандист нүхэр Натаслаев түрүүшынгээ заняти һайнаар үнгэргэжэ шадаагүй. Госбанкын хүдэлмэрилэгшэдэй партийна организациин кружогуудай ба политһургуулинуудай заняти эмхигүй ба үсөөн һурагшадтайгаар үнгэрһэн байна. Аймпотребсоюзай дэргэдэхи (пропагандистнь нүхэр Убеев М.), Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздохи (пропагандистнь Шомоев Т. Н.), «1-е Мая» колхоздохи (пропагандистнь нүхэр Жалсанов Г. З.) политһургуулинуудай болон кружогуудай занятинуудта һурагшадынь бултадаа сугларнагүй. Бээе даажа һураха коммунистнууд марксизмын теориие шудалжа эхилээдүй байна. Мүн эдэнэртэ туһалхаар консультацинуудшье үнгэргэгдэнэгүй. Партийна һуралсалда бии байһан имэ нобшо яаралгүй байдалтай эбсэжэ болохогүй. Партийна организацинууд партийна һуралсалай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ занятинуудай удхаараа ба эмхидхэлэйнгээ талаар дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэхын хойноһоо хинажа байха зорилготой.

Б. Лыгденов.

Шанга хиналтын үгы байхада...

Баргажанай аймагай партийна организацида марксизм-ленинизмын үндэһэ һуурииe шудалха кружогууд ба политһургуулинууд октябриин нэгэнһээ хойшо хүдэлмэрилжэ байна.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацида мүнөө жэлдэ хоёр кружок эмхидхэгдэһэн байна. Эдэ кружогууд (пропагандистнуудынь А. Даненберг, Б. Толстихин) һуралсалайнгаа жэлые эмхитэйгээр эхилжэ, түрүүшын занятинуудые идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэбэ. Мүн баһа Калининай нэрэмжэтэ колхозой, Баргажанай дунда һургуулиин ба аймагай МВД-эйн отделениин партийна эхин организацинуудта занятинууд муу бэшээр үнгэргэгдөө.

Гэбэшье, аймагай олохон партийна организацинууд энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа багаар табиһан дээрэһээ һуралсалай жэлые эмхигүйгөөр эхилээ. Һуралсалай занятинуудые ёһо тэдыгээр үнгэргэһэн ушарнууд олон. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийн эхин организациин дэргэдэхи кружогто 10 хүн һураха байһан аад, түрүүшын занятида миил 5-нь ерээ. Коммунистнууд Ш. Эрдынеев, Д. Будаев гэгшэд занятиин болохые мэдэжэ байгаад, гэртээ һуужа үлэбэд. Тэрээнһээ гадна, партийна эхин организациин секретарьнууд В. Тараскин ба Ц. Цыдыпов гэгшэд занятинуудта өөһэдөөшье ерээгүй, партийна журам эбдэгшэдһээ харюусалгыеньшье эрибэгүй.

Баргажанай леспромхозой партийна организаци (секретарьнь Пальнуев) үнгэрэгшэ һуралсалай жэлые ехэ дутуутайгаар үнгэргэһэн байтаа. Сентябрь һарада болоһон КПСС-эй айкомой пленум дээрэшье энээн тухай хурсаар шүүмжэлэл хэгдээ юм. Гэбэшье, энэ партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Пальнуев һуралсалай шэнэ жэлые баһал эмхигүйгөөр эхилээ.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалай түрүүшын үдэрнүүдтэ гараһан эдэ дутагдалнууд юун тухай гэршэлнэб тэхэдэ, Баргажанай аймагай олон партийна организацинууд марксизм-ленинизмын үндэһэ һуурииe шудалалгада ёһото анхаралаа табинагүй, энэ талаар коммунистнуудай харюусалгые дээшэлүүлнэгүй. Тиихэдэ партиин Баргажанай айком һаяхан болоһон пленум дээрээ абтаһан тогтоолой дүүргэлтые эмхидхээгүй, коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалда шанга хиналта табяагүй байна.

О. Раднаев, манай корреспондент.

Бурят драматическа театрта

Залуу драматург Даши-Рабдан Батожапов өөрынгөө бэшэһэн «Галта мүрэн» гэжэ пьесые драматическа театрын коллективтэ уншажа үгэбэ. Тус уншалгада хабаадалсагшад нүхэр Батожаповай пьесые һайшааба. Бурят драматическа театр тэрэниие табихаар бэлэдхэл хэжэ эхилээ.

Мүн Н. Балдано, А. Арсаланов гэгшэдэй бэшэһэн «Манай Сахюуртада» гэжэ пьесэ тус театрын коллективтэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

И. Миронов.

Лекцинүүд уншагдана

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой педагогическа институдай студентнэртэ «Уласхоорондын байдал тухай» гэһэн лекци политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүн И. Батудаев, мүн «Номуудые хайшан гэжэ хэрэглэхэб» гэһэн лекци түүхын наукануудай кандидат В. Тюшев уншабад. Тэдэ лекцинүүдые институдай студентнэр ехээр һонирхон шагнабад.

Б. Дамдинжапов.

Уран зурагуудай музейдэ

Улан-Удын уран зурагуудай музейдэ революциин урда тээхи үеын, советскэ ба Бурят-Монголой уранзураашадай зохёолнууд харуулагдана. Республикын колхознигууд, хүдэлмэришэд, студентнэр ба һурагшад энэ музейдэ олоороо ерэжэ, ородой ба советскэ уранзураашадай зохёолнуудтай танилсана.

Энэ неделиин туршада 150 гаран хүн музейдэ орожо гараһан байна.

2300 ажалта үдэр

Ториин дунда һургуулиин 8, 9, 10 классуудай һурагшад аймагайнгаа колхозуудта неделиин туршада хүдэлмэрилхэ зуураа 2300 ажалта үдэр олобо.

Һурагшад олоһон ажалта үдэрнүүдэйнгээ заримыень өөһэдынгөө һайн дураар, һургуулиингаа всеобучын фонддо оруулба.

Номой магазинуудай хүдэлмэришэдэй семинар

Бурят-Монголой «Книготоргын» конторо хүдөөгэй номой магазинуудые даагшанарай семинар үнгэргэбэ.

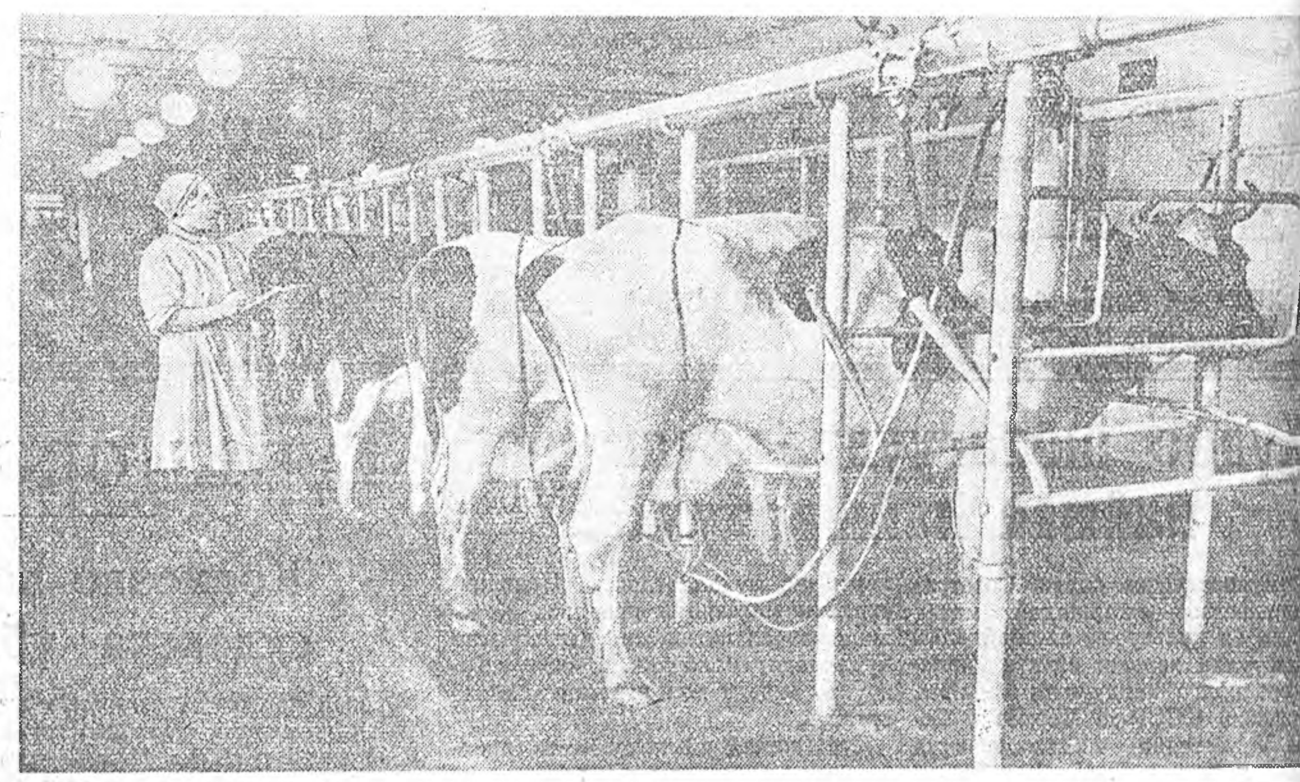
Арад зоной дунда ном тарааха хүдэлмэриие һайжаруулха гэһэн темээр семинарта хабаадагшадта хэдэн лекцинүүд уншагдаа.

Удаань тэдэнэр городой номой магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзажа, хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдэһэн байна.

Операци хэхэ универсальна стол

Республиканска аптекоуправлени операци хэхэ универсальна хоёр стол абаба. Имэ стол үбшэн хүниие операци хэхэдээ хайшаншье харуулаад хэбтүүлхэ арга хирургнуудта олгоно.

Тэрэнэй нэгэ столынь республиканска больницада, нүгөөдэнь Зангарайн аймагай больницада үгтэһэн байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Московско областиин Раменскэ районой Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын үнеэдые һаадаг зал. Үнеэдые механическа аргаар һаа[...] агрегат эндэ тодхогдонхой. ТАСС-эй фотохронико.

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэг болгоё

☆

Н. ПУЗАНЧИКОВ, Московско областиин Раменскэ районой Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ

☆ ☆

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые колхозно таряашад тон ехэ баяртайгаар угтаа. Хүдөө ажахые хүгжөөлгын гээгдэлэй шалтагаанууд тус тогтоол соо гүнзэгыгөөр элирүүлэгдэһэн ба тэдэниие богонихон болзор соо усадхаха бодото хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байна. Манай парти, правительство колхозуудта хамаг бүхы туһаламжа үзүүлхэ зуураа хүдөө ажахын культурануудай элбэг баян ургаса абахын түлөө, малай ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэхыень социалистическэ газартаряалангай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые —колхознигуудые, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые уряална.

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол соо, тус Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл соо түрүү ажахынуудай тоодо манайшье колхоз нэрлэгдээ. Энэ хадаа манай колхознигуудые, түбхын түрүүн коммунистнууд ба комсомолецуудые улам һайнаар ажаллахыень уряална.

Гурбан жэлэй саада тээ манай колхозтой Кривцы, Холуднево, Бритово тосхонуудай хүдөө ажахын артельнууд нэгэдээ һэн. Мүнөө манай колхозно ажахы томо ба үнэхөөрөө олон һалбаритай болоо. Тэрэнэй товарна продукци жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ, мүнгэн доход ехэ болоно, колхознигуудай материальна байдал һайжарна.

Полинууд дээрэ МТС-эй машинануудые ба түрүү агротехникые хэрэглэлгэ хадаа хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ арга олгоо. Хэрбээ 1951 ондо дунда зэргээр ороohото культурануудай га бүриһөө 14,2 центнер ургаса хуряагдаһан байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 20 центнер гэхэ гү, 6 центнер ехэ ургаса хуряагдаһан байна. Тиихэдэ га бүриһөө 24,5 центнер намарай шэниисэ хуряагдаа. Хартаабхын бүришье ехэ ургаса хуряагдаһан байна. 1951 ондо га бүриһөө 101 центнер, 1952 ондо 162 центнер хартаабха хуряагаабди. Мүнөө жэлдэ хартаабхые һайнаар үтэгжүүлэгдэһэн газарта квадратно-гнездовой аргаар тариһанаймнай ашаар урда жэлнүүдэйхидэ орходоо бүри ехэ ургаса хуряагдаба. Бүхы дээрээ дунда зэргээр га бүриһөө 20—22 центнер ороohото культуранууд мүнөө жэл хуряагдаа.

Овощиин ургаса хоёр дахин ехэ болоо. 1951 ондо 58 гектар дээрэ овощь тарижа, га бүриһөөнь 160 центнер ургаса хуряаһан байгаабди. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ талмайе 7 гектараар үргэдхэһэн ба 167 гектар дээрэһээ га бүриин 279 центнер ургаса, тэрэ тоодо 394 центнер капуста, 352 центнер морковь хуряаһан байнабди. Гектар бүриһөө 390 центнер хүрэтэр тэжээлэй свёклын ургаса хуряагдаа.

Мүнөө жэлдэ манай колхознигууд һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Манай артель 1150 тонно үлүүтэй хартаабха ба элдэб янзын овощь уялгата тушаалгада оруулан, оронойнтоо столицада эльгээгээ. Мүн мяха, үндэгэ, һү тушааха түсэбүүд дүүргэгдээ.

Манай колхоздо ниитын малажал муу бэшээр хүгжөөгдэжэ байна. Гэбэшье, зарим түрэлэй малнуудай тоо толгой үшөөл удаанаар олошоруулагдана. Энэ дутагдалые усадхахын түлөө ниитын малажал хүгжөөлгын ба тэрэнэй ашаг шэмэ дээшэлүүлгын үндэһэ һуури болохо тэжээлэй базые саашадань бэхижүүлхэ байнабди. Колхоздомнай 143 гектар хээрын сабшаланһаа гадна, 130 гектар олон жэлэй ногоон таригданхай. Пар дээрэ 30 гектар вико-овёсой холисо таринабди. Силос дарахын тула мүнөө жэлдэ 21 гектар наран сэсэг ба тэжээлэй капуста тариһан байнабди. Һаамхай үнеэдтэ нэмэлтэ ногоон тэжээл болгон эдюулхын тула 9 гектар дээрэ хара таряан таригдаа һэн. 30 гектар дээрэ тэжээлэй свёкло таринабди. Ушар имэһээ хээрын сабшалангай, таримал ногоонуудай ба тэжээлэй бусад культурануудай тарилгын талмай яһала ехэ гээшэ. Зорилго юуб гэхэдэ, тэжээлэй культурануудай ургасые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, тэдэниие саг соонь ба хүсэд дүүрэнээр хуряаха, тиигэжэ ашаг шэмэтэ малаа шанар һайнтай тэжээлээр саг үргэлжэ хангаха хэрэгтэй.

Колхозой малажалай фермэнүүдтэ малшадай саг үргэлжын кадрнууд хүдэлмэрилнэ. Һаалишад ба малажалай бусад хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэридэ тон дүршэлтэй боложо, оролдосотойгоор ажаллана. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 4.208 килограмм һү һаагаа һэн. **Байгша оной үнгэрэгшэ 9 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 4500 шахуу килограмм һүн һаагдаба.** Үнеэдые һайнаар эдеэлүүлһэнэй ба механизированнэ һайн байранудта байлгаһанай ашаар имэ амжалта туйлагдаа.

Ниитын малажал хүгжөөхын түлөө, мүн тэрэшэлэн овощь тарилгые хүгжөөхын түлөө колхозой правлениин ба бүхы колхознигуудай оролдолго һайн аша үрэтэй байба. Нёдондо 3 миллион 95 мянган түхэригэй олзо доходой 1 миллион 700 мянган түхэригынь малажалһаа, 846 мянган түхэригынь овощь т[...]рилгаһаа оруулагдаа.

Таряанайнгаа, сабшалан ба б[...]шээриингээ 100 гектар бүхэндэ [...] толгой эбэртэ бодо малтай (т[...] тоодо 19 үнеэтэй) байнабди. М[...] 31 центнер мяхан (үүсэлэлгын ш[...]нүүрээр), 710 центнер һүн абта[...] Манай колхоздо малажалай п[...]дуктнуудые үйлэдбэрилгэ хада[...] парти, правительствын һүүлш[...] тогтоолоор хараалагдаһан хэмжэ[...] нилээд ехээр үлүүлэн гараа.

Колхозой олзо доходой жэл[...] жэлдэ ургахатай хамта, колхоз[...]гуудай материальна урмашал ул[...] ехээр дээшэлнэ. **Олоһон ажал[...] үдэр бүхэндөө манай колхозниг[...] нёдондо нилээд ехэ таряа, 7 ки[...]грамм хартаабха, 5 килогра[...] овощь, 7 түхэриг үлүүтэй мүнгэ [...] хүдөө ажахын бусад продукт[...]дые абаһан байна.**

Колхозой томодхогдоһоной һ[...]лээр жэл бүри капитальна бари[...]хэгдэнэ. **Гансахан үнгэрэгшэ жэл[...] барилгада 612 мянган түхэриг м[...]гэн гаргашалагдаа.** Малнуудаймна[...] байрладаг Тимошино гэжэ тосхон[...] эбэртэ бодо малай, тугалай, гаха[...] байранууд, тэжээл буйлуулха [...] үнеэ һааха зал ба артезианска [...]даг хирписээр баригдаа. 8 автом[...]шинын байха гараж, 200 тонн[...] багтаамжатай силоснэ башни бар[...]даһан, 10 тонныи автошэгнүүр то[...]хогдоһон ба малажалай племенн[...] фермэ ошохо харгы асфальтиров[...]лагдаһан байна. Мүнөө 500 тонн[...] овощиин ба 300 тонныи фураж[...] багтаамжатай хоёр дабхар хра[...]лищи барижа байнабди. Малай ба[...]ранууд соо мал уһалалга механиз[...]цилагдажа, автоуһалалганууд т[...]хогдонхой, дээгүүр татагдаһан ха[...]гы түхеэрэгдэнхэй. Үнеэд тусга[...] зал соо вакуумнасосуудай туһала[...]жаар һаагдана.

Овощь тарилгые бүхы хэмжээгэ[...] хүгжөөхэ тухай парти, правитель[...]вын заабариие дүүргэлтэ болго[...] **манай колхоз 2 мянган парнико[...]раматай байгаа һаа, тэрэниие [...] мянга хахад болотор олошоруул[...] хамта дээрээ 670 квадратна ме[...] талмайтай 2 теплицэ барижа, па[...]никово ажахыгаа улам үргэдх[...] байна.** Энэ хадаа Москва горо[...] ажалшадые хангахын тула эрт[...] овощь бүри ехээр ургуулха ар[...] олгохо юм. Мүн май—июнь һар[...]нууд соо гандангы уларилтай ба [...]раар уһалалгын хүшэр хүндэ б[...]даг тула овощиие искусственна[...] уһалалга эмхидхэлгэдэ манай ко[...]хоз онсо анхаралаа хандуулха ба[...]на.

Колхозой партийна ба комс[...]мольско организацинуудта 70 [...] тоологдоно. Олонхи коммунистну[...] болон комсомолецууд таряанаж[...]лай ба малажалай комплекс[...] бригаданудта хүдэлмэрилнэ. Тэд[...]нэр КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьс[...] Пленумэй шиидхэбэринүүдые бод[...]то хэрэг дээрэ түргэнөөр бэелүү[...]хын түлөө тэмсэлдэ бүхы колхоз[...]гуудые эмхидхэн элсүүлнэ.

Манай орон дотор хүдөө ажах[...] продуктнуудые элбэг дэлбэг боло[...]хо талаар Коммунистическэ парти[...] табиһан зорилго амжалтатайга[...] шиидхэгдэхэ байна. КПСС-эй Ц[...]гэй Пленумэй тогтоолые бодото[...] бэелүүлхын түлөө, хүдөө ажах[...] хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигд[...]һан шухалын шухала зорилгые бо[...]гонихон болзор соо дүүргэхын түлө[...] манай колхознигууд хүсэ шадала[...]гамнангүй. хүдэлмэрилхэ гэжэ пра[...]лениин ба артелиин бүхы гэшүүдэ[...] нэрэһээ мэдүүлнэб.

Сомоной Соведэй үүргые дээшэлүүлхэ шухала

Сомоной ба сельскэ Совет бүхэн тон ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай байһаниинь элитэ.

Теэд, Ториин аймагай Дээдэ-Ториин Соведэй гүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Нанзутов хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Энэ сомоной Соведэй территори дээрэ гансахан «Улаан Тори» колхоз оршоно. Гэхэ зуура, сомоной Соведэй гүйсэдком энэ колхозой ажал-ябуулгые бодотоор хүтэлбэрилнэгүй, алдуу дутуунуудыень элирүүлжэ, тэдэниие түргэнөөр усадхаха бодото хэмжээ абанагүй. Сомоной Совет схэнхидээ түсэбгүйгөөр ажаллана, зарим һаранудта сесси үнгэргэнэгүй, гүйсэдкомой заседани тон үсөөн үнгэргэгдэнэ. Сесси ба заседанинууд бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэгдэнэ, ажахын зорилгонуудые шиидхэхэ асуудалнууд хаһа саг соогоо зүбшэн хэлсэгдэнэгүй.

Сомоной Соведэй хэрэг муугаар хүтэлэгдэнэ. Март, апрель, июль, август ба сентябрь һаранудта табигдаһан хүдэлмэриинь түсэб олдобогүй. Сомоной Соведэй секретарь нүхэр Абашеевэй хэлэһэнэй ёһоор, үнгэрһэн үе соо гурба дахин заседани үнгэргэгдэһэн байна. Теэд энэ заседанинууд дээрэ ямар асуудалнуудай хэлсэгдэһыень мэдэхын аргагүй байба. Юуб гэхэдэ, тогтоол бэшэдэг дэбтэрынь сэбэр зангаараа. Тогтоолнууд хуудаһанууд дээрэ бэшэгдээд, тогтоолой дэбтэртэ хожомынь оруулагдадаг янзатайгаар нүхэр Абашеевэй хэлэбэшье, тэдэ хуудаһануудынь олдобогүй.

Сомоной Соведэй гүйсэдком май ба июнь һаранудай түсэб табихадаа горьтойхон хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байна. Энэ түсэбэй ёһоор ниитын малай үүлтэр һайжаруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ зорилгонууд, культурно-ажаһуудалай комиссиин хүдэлмэри тухай асуудалнуудые сесси дээрэ хараха, Горхон гэжэ нютагтахи фермэдэ һү һаалга ба гаргашалга, таряа харууһалга шалгаха, Дээдэ-Ториин сельпогой ба зооветпунктын хүдэлмэри заседани дээрэ хараха, харгы заһаха хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэхэ мэтэ олон тоото хэмжээ-ябуулганууд хараалагдабашье, дурсагдаһан асуудалнуудай нэгэниинишье дүүргэгдээгүй байха юм. Сомоной Соведэй гүйсэдком сентябрь һарада түсэб табяагүй, заседани үнгэргөөгүй байба. Үнгэрһэн үе соо сомоной Соведэй сесси дүрбэ дахин болоһон байгаа һаа, хоёр протоколынь мүнөө болотор сессиин протоколой дэбтэртэ оруулагдаагүй байха юм. Хуудаһанууд дээрэ бэшэгдэһэн аад, баһал олдобогүй.

Сомоной Соведэй сентябриин 19-дэ болоһон сесси дээрэ таряа хуряалга ба үрһэ хаалга, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Эдэ асуудалнууд хаһа саг соогоо тон зүбөөр сесси дээрэ табигдаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Теэд эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгые һайнаар бэлэдхэнгүй сессидэ табиһан дээрэһээ эдэ асуудалнуудаар тодорхой шиидхэбэринүүдые абаагүй байха юм. Таряа хуряалга ба үрһэ хаалгые түргэдхэхэ, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ гэжэ хэлсээд, ямаршье тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалаагүй. Арга боломжонуудаа тооложо, таряа хуряалга ба үрһэ хаалгаяа, мүн малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриие хэды үдэр соо дүүргэхэ тухайгаа шиидхэбэри гаргаагүй байба. Тиимэһээ «Улаан Тори» гэжэ колхоз мүнөө болотороо таряа хуряалгаяа дүүргээгүй, малдаа дүүрэн хүрэхэ үбһэ тэжээлые бэлэдхээгүй, үрһэ хаалгые унжагайруулжа, малай байрануудые заһабарилга ёһо тэдыгээр ябуулжа байна.

Ажахын-политическэ шухала кампанинуудай хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байхые хаража байгаад, нүхэр Нанзутов колхозой хүдэлмэриин алдуу дутуунуудые элирүүлжэ, колхозой правленидэ тодорхой туһаламжа үзүүлнэгүй. Харин Соведэйнгээ гүйсэдкомдо байдаггүй, һанаа амархан, эндэ тэндэ ама халамгай ябадаг зантай.

Сомоной Соведэй саг үргэлжын комиссинууд юушье хэдэггүй, тэдэнэй хүдэлмэри гүйсэдкомой заседани, Соведэй сесси дээрэ харагдадаггүй. Сомоной Соведэй саг үргэлжын комиссинууд сесси дээрэ баталагдаһанһаа хойшо юушье хээгүй зангаараа.

Гансахан Дээдэ-Ториин сомоной Совет имэ муугаар хүдэлмэрилнэ бэшэ, харин бусадшье сомоной Соведүүд муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдком сомоной Соведүүдэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, харюусалгыень улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бодото анхарал хандуулнагүй.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум болбол бүхы советскэ органуудай үүргые ба харюусалгые улам дээшэлүүлхэ эрилтэ табина. Энэ эрилтые дүүргэлтэ болгон бүхы сомоной Соведүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ бодото хэмжээнүүдые абаха шухала.

Д. Доржиев, манай корреспондент.

Хангалтагүй хүдэлмэриин хойшолонгууд

Ториин аймагай промкомбинат доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэд хэрэглэнэгүй

Нютагай ба түлишын промышленностиин саашанхи хүгжэлтэдэ манай парти, правительство ехэхэн анхарал хандуулна.

Ажалшадай үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ талаар Ториин аймагай промкомбинадай (директорынь нүхэр Кузнецов) хэр зэргэ ажаллажа байһанние хаража үзэе. Тус комбинат валовой продукциа үйлэдбэрилхэ түсэбөө һараһаа һарада дүүргэбэшье, ассортиментээр даалгабаряа холо дүүргэдэггүй байна.

Тус комбинадай сабхиин ба оёдолой цехүүдэй бараг һайн хүдэлмэриие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ цехүүдые даагша нүхэр Филиппова хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ, ажалай бүтээсые хододоо дээшэлүүлнэ. Цехүүдэйнь хүдэлмэришэдэй эбхишэд нүхэд Тугаринов, Ершов, эдолшод нүхэд Н. Слесарева, Абрамова гэгшэд ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

Гэхэтэй хамта, комбинадай хүдэлмэриие бүхы дээрэнь харахада, дутагдалнууд олон. Комбинат 14 ондоо зүйлэй продукци гаргаха ёһотой аад, үнгэрэгшэ 8 һарын туршада 4 зүйлөөрнь түсэбөө дүүргэжэ, 8 зүйлөөрнь дутуу дүүргэһэн ба 2 зүйлөөрнь юушье үйлэдбэрилөөгүй байна. Эдэнэр аймагай колхознуудта хэрэгтэй зүгын 50 гэр, мүн модон хүрзэ, һүхын эшэ, веник гэхэ мэтэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ ёһотой һэн аад, нэгэшье түхэригэй продукци гаргаагүй байшоо. Тиихэдэ мебельнүүдые үйлэдбэрилхэ, тэрэнэй түмэр хэрэгсэлнүүдые заһабарилха даалгабаряа холо дүүргээгүй. Үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэ 170 кубометр модо ойһоо шэрэхэ ёһотой аад, оройдоо 154 кубометр зөөһэн байна.

Мүнөө болотор тёс хюрөөдэхэ түсэбөө дүүргэнэгүй, энэ хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. Комбинадай хоёр автомашина ашаг үрэ олзогүйгөөр хэрэглэгдэнэ.

Ажалай эмхидхэлые һайжаруулжа, ассортиментнэ түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ нүхэр Кузнецов хайша хэрэгээр хандана. Хэрбээ энэ хүдэлмэриие бодомжотойгоор эмхидхэжэ шадаа һаа, тус комбинат мүнөөнэйһөө орходоо жэшээгүй ехэ продукци үйлэдбэрилхэ аргатай.

Промкомбинадай хүтэлбэрилэгшэд кадрнуудые шэлэн оложо табилгада, тэдэнэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлгэдэ үшөөл ёһо ёһоор хандана. Жэлэй эхинһээ хойшо дүрбэн оёдолшодые һургаһаниинь, мүнөө тэдэнэй гурбаниинь ондоо тээшээ зөөжэ ябашанхай. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэри ябуулагданагүй. Мүнөө олонхи хүдэлмэришэдынь мэргэжэл шадабари багатай дээрэһээ даалгабаряа дүүргэнэгүй, шанар муутай продукци гаргана. Амбар соонь олон нэгэ гуталнууд үлгөөтэй байдаг. Эдэ гуталнууд нёдондо оёгдоһон аад, муу материалаар ба шанар муутайгаар оёгдоһон дээрэһээ наймаанай организацинуудаар абтадаггүй.

Комбинадай дирекци коллективэйнгээ дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна. Социалистическэ мүрысөө ёһо тэдыгээр эмхидхэжэ, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһануудые» саһа саг соонь гарганагүй. Жэлэй эхиндэ Заканенай промкомбинадтай мүрысэжэ, социалистическэ договор батални аад, мүнөө хүрэтэр тэрэнээ шалгаагүй байдаг.

Тус комбинадай хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлхэтэеэ хамта, БМАССР-эй Нютагай ба түлишын промышленностиин министерствын энэ комбинадта хэр зэргээ туһалдаг тухай хэлэхэ шухала. Министерствын зүгһөө комбинадай хүдэлмэридэ туһаламжа багаар үзүүлэгдэнэ, шухала хэрэгтэй зүйлнүүдээр дүүрэн хангаанагүй. Комбинадай арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэхэ талаар тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагданагүй, хүдэлмэридэнь хэрэгтэй туһаламжа үзүүлхын түлөө министерствын зүгһөө мэргэжэлтэд эльгээгдэнэгүй.

Комбинат станогуудаа механическа аргаар хүдэлгэнэгүй. Пилорама локомобиль хоёрынь хуушарһан, заһабари муутай ба һэлгэхэ запасной частьнуудгүй дээрэһээ дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй. Хирпиисэ үйлэдбэрилдэг газарынь хуушаржа, шабарынь дууһанхай. Тиимэһээ муу шанартай хирпиисэ гаргана.

Республикын Нютагай ба түлишын промышленностиин министерство шэнэ автомашина, нефтедвигатель, трико болон нооһон бүд гэхэ мэтые үгэхэбди гэжэ үнинһөө хойшо комбинадай коллективые найдуулбашье, хэлэһэн үгэдөө хүрэнэгүй. Министр нүхэр Пивоваров май һарада ябаһан аад, комбинадай хүдэлмэритэй танилсаагүй, ябууд ороод лэ үнгэрһэн байгаа.

Аймагай ажалшадай эрилтые дүүрэн хангахын түлөө тус комбинадай хүдэлмэриие һайжаруулха шухала. Үшар иимэһээ, республикын Нютагай ба түлишын промышленностиин министерство аймгүйсэдком хоёр комбинадай арга боломжонуудые хараадаа абажа, хэрэгтэй туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

К. Мартынов.

Ажалшадта ехэ шүүбэри түлэгдэнэ

Манай орон дотор жэл ерэхэ тухам ажалшадай ажана байдал улам һайжарна. Мүн ажалшад гүрэнэй урьһаламжын шүүбэреэр ниитэд ехэ доход абана. 1953 оной 9 һарын туршада гансахан Улан-Үдын № 301 нөөсэлгын касса урьһаламжа баригшадта 6 миллион шахуу түхэригэй шүүбэри түлэһэн байна. Тэрэ тоодо 50 мянган түхэригэй 3 шүүбэри, 25 мянган түхэригэй долоон, 10 мянган түхэригэй 16 шүүбэри, 5 мянган түхэригэй 33 шүүбэри түлэгдөө.

Октябриин түрүүшын арбан хоногой туршада СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гурбадахи урьһаламжын өөрынь үные түлэхэ нэгэдэхи тиражаар ба хоёрдохи урьһаламжын хоёрдохи тиражаар 800 мянган түхэриг урьһаламжа баригшадта түлэгдөө.

Н. Петров.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй шэнэ кадрнууд

Үдэшын наран хадын саагуур орожо, Мичуринай нэрэмжэтэ үрэ жэмэстэ станциин территори дээрэ номгохон үдэшэ болобо. Үдэшын һэбшээндэ модоной намаа аргаахан хүдэлнэ. Сад таригшад ба зүгышэдэй һургуулида ойрохон басагадай хамтын байра байдаг. Мүнөө гоё һайханаар хубсалһан басагад һургуули тээшээ ошонод. Тэндэнь энэ үдэшэ тараалгын вечер болохо юм. Энэ жэлдэ хүдөө ажахын 50 мэргэжэлтэд—сад таригшад ба зүгышэд тус һургуулиие дүүргэжэ гараханъ.

Митингые һургуулиин директор нүхэр В. Д. Тюменцев нээхэ зуураа «СССР-эй хүдөө ажахые саашаданъ хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол соо табигдаһан зорилгонууд тухай, мүн республика дотор сад тарилга ба зүгы үсхэбэрилгые хүгжөөхэ талаар һургуулиие дүүргэһэн мэргэжэлтэдэй зорилгонууд тухай тобшохоноор хэлээ. Удаань энэ һургуулиие дүүргэгшэдтэ зүгы үсхэбэрилэгшэ ба сад таригша гэһэн нэрэзэргэнүүдэй олгогдоһон тухай приказ уншагдаба. Һургуулиин отличнигууд Гурулев, Павлов, Ковалева, Прохорова, Филиппова, Думнова, Цыбикжапов, Жигмитов болон бусад һурагшадта дирекциин зүгһөө баясхалан хүргэгдэбэ. Удаань курсантнууд ба багшанар үгэ хэлээ. Багша Дубровская иигэжэ хэлэбэ:

— Нүхэд курсантнууд! Таанад мүнөө һургуулияа дүүргэбэт. Гэбэшье, бүхы һуралсалнай энээгээр дүүрээ гэжэ һанажа болохогүй. Манай һургуули имагтал танай һуралсалай эхин болоно. Танай үнэхөөрөө эрид зорилготой һуралсалтнай хадаа бодото ажабайдал, колхозно садууд болон зүгы үсхэлгэдэ хэрэглэхэ бодото хүдэлмэритнай болоно. Манай улам һалбаржа байгаа оронине садуудаар бүрхөөгты гэжэ бидэндэ Иван Владимирович Мичурин захяа һэн. Энэ захяаень бидэнэр дүүргэлтэ болгон, ойрын жэлнүүдтэ колхоз бүхэндөө садтай ба зүгытэй болохо ёһотойбди.

Курсантка Елена Думнова иигэжэ хэлэһэн байна:

— Нүхэд! Бидэнэр энэ һургуулида гол түлэб теоретическэ эрдэмтэй болоожо гарабабди. Колхозуудай зүгы үсхэлтын ажалда ба садуудта хүдэлмэрилхэдөө өөһэдынгөө мэргэжэлые бодото ажал дээрээ дээшэлүүлхэ байнабди. Манай оронойхүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэриие бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө эрдэм мэргэжэлые, бүхы хүсэ шадалые зориюулхабди. Курсантнуудай зүгһөө һургуулиин дирекци ба багшанарта баясхалан хүргэнэб.

Мүн бусадшье олон курсантнууд зүрхэнэй халуун үгэнүүдые хэлэһэн байна. Республикынгаа хүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын шэнэ мэргэжэлтэдэй бүхы хүсэ шадалаа үгэхэ байһаниинь лабтай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) һургуулиин отличнигууд Е. Думнова, Е. Вишнякова, Цыбикжапов, В. Прохорова, И. Павлов, Д. Жигмитов гэгшэд байна.

С. Марковай фото.

Улаан тугта бригадын амжалта

«СССР-эй хүдөө ажахые саашаданъ хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор урмашан зоригжоһон Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй механизаторнууд амжалтатайгаар ажаллажа байна. Тус тогтоолой удхашанартай һайса танилсаад байхадаа механизаторнууд ажалай үндэр бүтээсэ түйлахын түлөө дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абана.

Тиигэжэ тэдэнэр абаһан уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, парти, правительствын анхаралла харюу болгон, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлана. Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг Цыбикдоржи Банзатовай тракторна бригадынхид оролдосотой ажалайнгаа ашаар социалистическэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлээ. Тиигэжэ тус бригада тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые зөөлэн хахалалгаар 119 процент дүүргэһэн байна. Условно трактор бүхэнөөр 500 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ байһан аад, 678 гектар хэһэн байха юм. Мүн ерэхэ жэлэй үндэр ургасын үндэһэ һууринуудай нэгэн болохо намарай пар хахалалгые эрхим шанартайгаар, болзорһоонь урид дүүргэө. Тиигэжэ бүри сентябриин 30-да 651 гектар намарай пар хахалжа дүүргээд, мүнөө энэ хүдэлмэреэ түсэбһөө үлүүлэн үргэлжэлһөөр. Мүн бригадынхид 4858 килограмм горючи болон тоһодохо материал алмаһан байна. Тус бригада энэ намартаа комбайнова хуряалгын түсэбые үлүүлэн дүүргээ, соломо һүрилэлгые эмхитэйгээр ябуулаа.

Тиигэжэ энэ бригада МТС дотор дэлгэрһэн тракторна бригадануудай социалистическэ мүрысөөндэ 1953 он соо таһалгаряагүй түрүү һуури эзэлжэ, МТС-эй дирекциин ба партиина организациин дамжуулгын Улаан тугые барижа ябана. Бригадын эдэ бүхы амжалтанууд трактористнуудай габьяата ажалай үрэ мүн. Трактористнууд нүхэд Дашиева, Баяндуев, Фролов, Карбушев, Максимов ба бусад эрхимээр ажаллаа юм. Жэшээлхэдэ, комсомолец Иван Баяндуев «ЧТЗ» трактораар 937 гектар зөөлэн хахалалга хэһэн ба 1418 килограмм горючи болон тоһодохо материал алмаһан байна.

—Манай оронойхүдөө ажахые саашаданъ хүгжөөхэ тухай партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоолнуудтай һайса танилсаад байхадамнай манай бригадын ажалда бии байһан ехэхэн дутуунууд элирүүлэгдээ. Бидэнэр колхозой малда тэжээл бэлэдхэлгэдэнь үшөө хүсэд һайнаар туһалнагүйбди. Бригадымнай элдүүрилһэн участогуудай ургасань бага, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилхадань колхоздо багаар туһалнабди. Саашадаа парти, правительствын үзүүлһэн аша туһада түшэглэн, хүдөө ажахын шэнэ дэбжэлтэ түйлахабди.—гэжэ бригадир Цыбикдоржи Банзатов мэдүүлнэ.

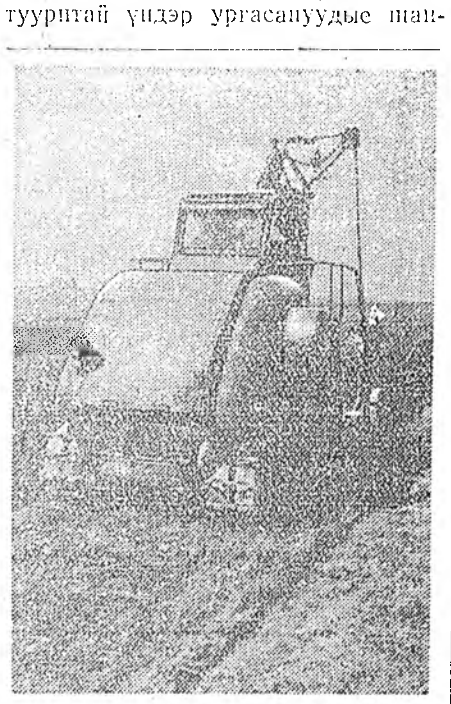
Ц. Дандаров,
манай корреспондент.

Наукын түйлалтануудые хүдөө ажахыда нэбтэрүүлхэ

«СССР-эй хүдөө ажахые саашаданъ хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» һэн КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые һайнаар бэелүүлхын, колхозно-совхозно үйлэдбэридэ байһан ехэ баялигуудые элирүүлэн хэрэглэхын түлөө Т. Д. Лысенкын нэрэмжэтэ бүхэсоюзна селекционно-генетическэ институдай научна сотруднигуудай коллектив бүхы хүсэ шадалаа, мүн мэргэжэлээ гаргажа байна.

Украинын, Молдавиин, Красноярска ба Ставропольско хизаарнуудай, Ростовско ба Астраханьска областьнуудай полинууд дээрэ арба гаран миллион гектар газар энэ жэлдэ эзэлһэн үндэр ургасатай арба гаран шэнэ сортнуудай ороогто, овощной, тоһото культуранууд ба үбһэнүүд институдай эрдэмтэдээр байгуулагдаба, тэдэнһээ «Одесская—3» ба «Одесская —12» гэжэ намарай шэниисэ энэ жэлдэ долоон миллион гектар талмай дээрэ таригдаа.

Оронойталын районуудые хангахын тулада «Одесская—16» гэжэ намарай шэниисэ, «Одесская — 17» гэжэ намарай ячмень ба «Одесская—3» гэжэ гречихын үндэр ургасатай культурануудай шэнэ сортнууд институдай селекционернүүдээр һүүлэйн жэлнүүдтэ гаргагдаба. Үбэлэй хүйтэндэ тогтууритай, мүн эдэе һайтай «Одесская — 16» гэжэ шэниисэ Украинын талын районуудта таригдахадаа ехэ таатай байна. Энэ сортые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадал эдэсэ хоолой үнэтэ культурын тогтууритай үндэр ургасануудые шанга хүйтэн үбэлтэй жэлнүүдтэшье абахада болохо байна.

Рязанска область. Кузьминска электро-МТС-эй харьяата Рыбновскэ районой колхозууд намарай пар эмхитэйгээр хахалжа байна. Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо пар хахалжа байгаа тракторист В. Г. Колотилин халаанайнгаа даалгабариие 180—200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист В. Г. Колотилин хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

«Одесская—17» гэжэ намарай ячмень хабарай ячменьдэ орходоо 8—10 центнерээр дээшэ ургаса энэ жэлдэ үгэбэ. Тэрээниие орооһоной тулада тарихаһаа гадна, үбһэнэй тулада тарихада гектар бүриһөө 250—300 центнер ногоон ургасатай тэжээл үгэдэг юм. Тэрээниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ ябадал колхоз ба совхозуудай тэжээлэй база олон дахин ехэдхэхэ арга олгуулна. Люцернэ ба эспарцет дээрэ ячмениие намар тарихадаа, олон жэлэй ногоогоор эзэлэгдэһэн талмайнуудһаа тэжээлэй шанар һайнтай үбһэ ногоо суглуулгые колхоз ба совхозууд 50—70 процентээр дээшэлүүлхэ юм. Оронойурда районуудта үнэтэ культура гречихэ мүнөө болотор дэлгэрүүлэгдээгүй байгаа. Урда хизааруудай условинуудта тааралдуулагдаһан үндэр ургасатай сорт үгы байба. Гречихын шэнэ сортые бии болгохо проблемэ институдаар шиидхэгдэнхэй. Энэ хадаа гектар бүриһөө 10—14 центнер ургаса үгэнэ.

Кукурузын үндэр ургасатай гибриднэ сортһоо гадна, «Кремнистая скороспелая» гэжэ шэнэ сортые институт бии болгобо. Намарай шэниисын урда тээ таригдадаг тула, урда хизаарнуудта ехэ удхашанартай энэ культура тарилгын талмай ехэ болгохые хараалһан хойто районуудта, ороохото үндэр ургаса, мүн силос ехээр абаха арга боломжо олгуулна.

Овощь ба хартаабхануудай үндэр ургасатай сортнуудые бии болгохо ябадалда институдай эрдэмтэд анхаралаа ехээр табина. «Одесский—71» гэжэ бии болгогдоһон томат ехэ анхарагдадаг юм. Зуу гаран колхозуудта эдэ томадууд энэ жэлдэ таригдаа. Украинын, мүн Молдавиин полесскэ ба ой талатай областьнуудта ургуулхада ехэ таарамжатай байна. «Одесский —19» гэжэ томадай шэнэ сорт бии болгогдоо. Консервнэ промышленностиин түүхэй эд болохо тула, тэрэнэй үрэжэл ехэ үнэтэй байна. Вегетативнэ гибридизаци хэрэглэхээр селекциин шэнэ арга бии болгогдожо байна. Томадай ба амтата перцын перспективнэ түхэлнүүд бии болгогдонхой. Сэсэгтэ капуста гэжэ витаминозно үнэтэ культурын үрһэ Урда хизаарнуудта мүнөө болотор абадаггүй байгаа. Энэ культурын үрһэ үрэжүүлхэ арга мүнөө институдта түйлагданхай.

Тэжээлэй проблемэ түргөөр шиидхэлгэдэнь Украинын урда районуудта туһаламжа үзүүлхэ зорилго бидэ өөһэдынгөө урда табинабди, олон жэлэй ба нэгэ жэлэй үбһэ ногооной ургасын институдта гаргагдаһан сортнуудые тарилгын талмай үргэдхэхэ, мүн люцернэ ба экспарцет зунай сагта тариха аргада колхозуудые дуршуулхые оролдонобди.

Урда хизаарнуудта таригдаха эртын сортнууд үгыгөөр хартаабха ехээр ургуулха аргагүйнь мэдээжэ. Эдэ сортнуудай үрһэн мүнөө дээрээ бага байна. Тэдэниие түргөөр ехэ болгохын тулада үйлэдбэрилэгшэдтэй хамта институдай эрдэмтэдэй урда ехэхэн хүдэлмэри табигдана. Энэ хадаа зунай сагта хартаабха һуулгалгада анхаралаа ехэдхэхые эринэ. Үрэжүүлэгдэһэн намарай шэниисэ ба хабар намарай ячмень, кукуруза, гречихэ, хлопчатник, лёң, хартаабха, томат болон бусад культурануудые колхозно-совхозно үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхын тулада институт бүхы хүсэеэ гаргаха байна.

Яровизаци болон хүдөө ажахын ургамалнуудые дабхар үрэжүүлхэ кукуруза, наран сэсэг, хартаабха ба бусад овощной культурануудые квадратно-гнездовой аргаар һуулгалгын шалгагдамал һайн агрономическа аргануудые саашаданъ нэбтэрүүлхэдэнь, манай институдай сотруднигуудай научна коллектив МТС, колхоз болон совхозуудта туһаламжа ехээр үзүүлхэ байна. Курса, семинар, лекци, элидхэлнүүдые үнгэргэн, брошюрануудые гарган, мүн хүдөө ажахын пропагандын бусад аргануудые хэрэглэн хүдөө ажахын кадрнуудые бэлэдхэхэ ябадалда институт туһаламжа үзүүлхэ юм.

Хүдөө ажахын наукануудай доктор, Сталинска шангай лауреат А. С. Мусийско,
Украинска ССР-эй наукануудай гэшүүн-корреспондент, хүдөө ажахын наукануудай доктор А. М. Фаворов,
Хүдөө ажахын наукануудай кандидат Сталинска шангай лауреат Ф. Г. Кириченко,
Хүдөө ажахын наукануудай кандидат Сталинска шангай лауреат П. Ф. Гаркавый,
Биологическа наукануудай кандидат В. Ф. Хитринский, хүдөө ажахын наукануудай кандидат С. И. Венгреновский,
Хүдөө ажахын наукануудай кандидат Н. К. Шиманский.
Одесса, сентябриин 21. (ТАСС).

ШЭНЭ ОРШУУЛГАНУУД

М. ИСАКОВСКИЙ

Юрэдөө хэн мэдээ юм

Үдэшэлэн, гэрэйм ойгуур
Хүбүүн ябаад һаланагүй.
Нюдөөрөө ходо эмнеэд лэ,
Ондоо юушье хэлэнэгүй.
Юрэдөө хэн мэдээ юм,
Юундээ тээд эмнеэ юм.
Наадан дээрэ ерэхэлээрни,
Наадаад, дуулаад жаргашана.
Үүдэн хүрэтэр үдэшөөд лэ—
Һанаа алдаад ябашана.
Юрэдөө хэн мэдээ юм,
Юундээ һанаа алдаа юм.
—Юундэ шимнай хүхюугүйбши?
Яагаабши?—гээд асуубаб.
—Хайран зүрхөө гээгээб,—гээд
Хажуудхимни харюусаба.
Юрэдөө хэн мэдээ юм,
Юундээ тээд гээгээ юм.
Үсэгэлдэр намда почтоор
Һонин бэшэг эльгээгээ:
Үгэ бүхэнэйнь хойно точко.—
Өөрөө таажа мэдэг гээ.
Юрэдөө хэн мэдээ юм,
Юундээ тээд бэшээ юм.
Таажаш байха сулөөгүйб даа,—
Танилсааб гээд бү һанаг.
Харин зүрхэм юундэшьеб даа
Хайлан байнал гунигла́н.
Юрэдөө хэн мэдээ юм,
Юундээ тээд хайлаа юм.

Үүрэй сайтар баһа абяа хатаа

Үүрэй сайтар баһа абяа хатаа—
Үүдэн хаараад, галнууд унтараал.
Гайха ехэ—хаанашьеб даа газаа
Гансаардаһан гармонь алхалаал.

Нэгэ—саашаа, тала руу тэмтэрээд,
Нэгэ—һөөргөө бусана гэртээ:
Хабхар соогуур хэнииншьеб
бэдэрээд,
Яаш оложо ядана хэбэртэй.

Аажам талаар дуулим һэбшээ
татаад,
Алим жэмэс амтаар хоншуутаал...
Хэн дүүхэй шамда хэрэгтэйб,
хэлыш,
Хэлыш, теэд, залуухан гармонист.

Тэрэш гэртээ хүлеэжэ һуугаалам,
Ойлгуулангүй ябаха гэжэ биил...
Бүхэли һүниндөө ши зугаалан,
Басагадай нойр бү таһалыш.

Ородһоо Цэдэн Галсанов
оршуулба.

Шэнэ номууд

Буряд-Монголой номой хэблэл һүүлэй үдэрнүүдтэ иимэнүүд шэнэ номуудые хэблэлһээ гаргаа гэбэл:

«Идеологическа асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гэй гаргаһан тогтоолнуудай сборник». Бурят-монгол хэлэн дээрэ 30 мүнгэтэ.

Д. Д. Амоголонов, Д. А. Абашеев. Бурят-монгол хэлэнэй орфографическа словарь. Эхин һургуулида, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудта хэрэглэгдэхэ ном. 3 түхэриг 70 мүнгэтэ.

В. М. Радионов «Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозло холимог үүлтэрэй хонидой племенной хүдэлмэри эмхидхэһэнэй дүй дуршэл» бурят-монгол хэлэн дээрэ. 30 мүнгэтэ.

НАМАР

(Фенологой тэмдэглэл)

Энэ намартаа Улан-Үдэдэ ба Иволгын аймагта наратай дулаан үдэрнүүд байба. Сентябриин 25—26-най үдэрнүүдтэ уляангирай, бургааһанай, хуһанай набшаһанууд баран шахуу унажа дүүрээ. Энэ үзэгдэл урда жэлнүүдтэ орходоо 4—5 хоногоор эртэ болоо. Сентябриин 27-ной үдэр хүйтэн боложо, агаарай температура 9 градус болоһон байна.

Сентябриин һүүлшын арбан хоногто дулаан байһан тула үргы, тэрэлжэ, мойһон, шара сэсэг гэхэ мэтэ ургамалнууд хоёрдохёо сэсэглэһэн байна.

Октябриин 1, 2, 3-най үдэрнүүдтэ ехэ дулаан боложо, гулабхаанууд хабарай түхэлөөр олоороо сутларжа, наранда нгаагаа, хүхэ бухануудай абяанууд дуулдаа.

Сентябриин 23-һаа эхилжэ галуу, нугаһад нүүжэ урагшалба. Энэ үедэ ангуушад уһанай шубуудай агнуурида олоороо гараа.

Октябриин 5-да Улан-Удэдэ шанга һалхин буугаад, удаань хүйтэн бороон ехээр ороо. Тиигэжэ нэгэ суудхын турша соо 28 миллиметр шиниг нойто унаһан байха юм. Һүүлэй 25 жэлэй туршада октябриин эхеэр Улан-Үдэдэ иимэ шиниг нойтоной ороһон ушар үзэгдөөгүй.

Октябриин 4—5-най үдэрнүүдтэ бүхы шахуу модоной набшаһад унажа дүүрээд, алтан намарай үе үнгэрбэ.

И. Котов

Венэдэ болож байгаа профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн конгресс дээрэ

ВЕНА, октябриин 13. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Октябриин 12-ой үдэшын заседаниин эсэстэ профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгрессэй делегадууд мандатна комиссиин мэдээсэлые шагнаба.

Капиталистическэ оронуудай сагаархидай хашаһан хабшаһан болобошье, финансова ба бусад бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоһон болобошье 74 ороной политическэ элдэб үзэл бодолтой хүдэлмэришэдые түлөөлһэн 710 делегадууд, ажаглагшад ба айлшад конгрессто ерэһэн байна.

ВФП-дэ ородоггүй организацинуудһаа 120 ажаглагшад конгресс дээрэ байлсана. Уласхоорондын 7 организацинууд өөһэдынгөө ажаглагшад ба айлшадые конгрессто эльгээбэ.

Октябриин 13-най үглөөнэй заседани

ВЕНА, октябриин 13. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн конгрессэй октябриин 13-най үглөөнэй заседани дээрэ Луи Сайянай элидхэлые зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлөө.

Британска Гвианын ажалшадай делегат Рам Карран хадаа гадаада юртэмсэһөө «колониальна терророй шуһата хүшэгөөр» далдалагдаһан Гвианадахи байдал тухай хэлэбэ. Сагаан шарайта үсөөхэн дарлагшадһаа гадна, британска Гвианада негрнүүд, индусууд, индеецүүд, хитадууд ба метисүүд ажаһуудаг юм. Тэдэнэр өөһэдынгөө газарһаа намнатдан зайлуулагдаһаар үни болоо. Тиин тэдэнэр сахарна плантацинууд дээрэ—негрнүүдынь боотолнууд болоо, бусадынь батратууд боложо хүдэлмэрилхэ баатай болобо. Ороной бүхы ажабайдал сахарна монополинуудай ашаг туһада зорюулагдана.

Гвианада үбшэнүүдэй тон ехээр тараһан болобошье, элүүрые хамгаалгын ямар нэгэн системэ байхагүй юм гэжэ Карран тэмдэглэбэ.

Гвианада профсоюзна хүдэлөөн тон хүндэ эрхэ байдалда хүгжэнэ. Британска Гвианын хахад миллион хүн зоной дунда 100 мянган хүдэлмэригүйшүүл ба заримдаа хүдэлмэрилдэг хүнүүд бии юм.

Карран түгэсхэлдөө иигэжэ мэдүүлбэ:

«Хүндэтэ нүхэд, богоолшолгын байдалда ажаһуудаг бидэнэр, Советскэ Союзай туйлалтануудые, тон богони саг соо арадай Хитадай ба арадай демократиин оронуудай туйлаһан амжалтануудые баяр омогорхолтойгоор харанабди».

Ажалай Вьетнамска бүгэдэниитын конфедерациин делегациин толгойлогшо Нгуен Кон Хао гэгшын трибуна дээрэ гарахадань конгрессэй делегадууд нэрьемэ альгаташалгаар угтаба. Тэрэ хадаа өөрынгөө ороной бэеэ даанхай байдалай түлөө Вьетнамска арадай баатарлиг тэмсэл тухай хөөрэбэ. Вьетнамай арад эб найрамдал хүсэгшэ бүхы хүн түрэлтэнэй дэмжэлтэтэйгээр өөрынгөө ороной сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые туйлажа шадаха юм гэһэн этигэлээ мэдүүлбэ.

Франциин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үнинэй ажал-ябуулагша Гастон Монмуссо Вьетнамай ажалшадай түлөөлэгшэдые амаршалба, французска пролетариат вьетнамска арадта эсэргүү «бузар дайе» эрид шангаар буруушаана гэжэ тэмдэглэбэ.

Индонезиин зонхилхы нюурнуудай политикын үндэһөөр тус орондо голландска, американска ба бусад империалистнуудай политическэ, экономическа ба сэрэгэй талаар нэбтэрэн орохо үүдэн үргэнөөр нээгдээ гэжэ Индонезиин профсоюзуудай Центральна Федерациин түлөөлэгшэ Суджири хэлэнэ. Мүнөө Индонезидэ олон миллион хүн оройдоо хүдэлмэригүй ба заримдаа хүдэлмэрилдэг байна.

Үглөөнэй заседани дээрэ түмэрзамшадай индийскэ национальна федерациһаа ажаглагша Гурусвами, Австралиин морягуудай профсоюзай генеральна секретарь Эллиот, Бразилиин профсоюзна делегациин гэшүүн Вилар, Югославиин ажалшадай түлөөлэгшэ Рупник ба бусад үгэ хэлэбэ.

Октябриин 13-най үдэшын заседани

ВЕНА, октябриин 14. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Үсэгэлдэр үдэшын заседани дээрэ түрүүлэгшээр һууһан Клосевич Иранай хүдэлмэришэдэй ба ажалшадай профсоюзуудай Центральна нэгэдэмэл соведэй генеральна секретарь Реза-Руста гэгшэдэ үгэ үгэбэ.

Иранай профсоюзууд ВФП-гэй ажал-ябуулгые бүрин һайшаана, тэрэниие гүнзэгыгөөр хүндэлдэг байһанаа мэдүүлнэ, бодото уласхоорондын профсоюзна энэ организациие бүрин дэмжэхэ байһанаа мэдүүлнэ гэжэ Реза Руста хэлэбэ.

Иранска хүдэлмэришэн анги национальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлые толгойлно, нефтяной промышленностиие национализацилха тухай хуули гаргахыень, тиин Иранай гол баялигые гадаадын империалистнуудай гарһаа мулталан абахыень парламентын хархис депутадуудые баалаба. 1952—1953 онуудта болоһон ехэ забастовконууд, демонстрацинууд хүдэлмэришэн ангиин хүсэнүүдэй ургалтада, тэрэнэй организациин нэрэ хүндэдэ туһалаа.

1953 оной августда болоһон гүрэнэй урбалта американо-английска империалистнуудай хэдэн олон хорото аашануудай дүнгүүдынь гээшэ гэжэ Реза Руста мэдүүлбэ.

Мүнөө Иранда демократическа бүхы сүлөөнүүдые үгы хэһэн шуһата терророй ёһо журам тогтоогдоо. Национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагшад—хүдэлмэришэд, интеллигенци, ремесленнигүүд ба наймаашад концентрационно лагерьнуудта ба түрмэнүүдтэ дүүрэтэр хаагдаа.

Австриин ажалшадай түлөөлэгшэ Хорн хадаа австрийска профсоюзуудай нэгэдэлэй баруунай хүтэлбэриин политикые элирүүлгэдэ үгэеэ зорюулба.

Баруунай социалистнууд томо капиталай түлөөлэгшэдтэй хамтадаа сэнгүүдые хүндэрүүлхэ, бодото салин хүлһэ багадхаха политика ябуулна гэжэ Хорн мэдүүлбэ.

Манай ороной искусствын ажал-ябуулагшад энэ конгрессые угаа ехэ удхашанартай гэжэ тоолоно, тэрэнэй шиидхэбэринүүдые искусствын туһаламжатайгаар тайлбарилан танюулха юм гэжэ Мексикын «Искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй национальна фронтын» түлөөлэгшэ Ареналь тэмдэглэбэ.

«Нэгэдэл хадаа ажалшадай шиидхэхы хүсэн мүн!» гэжэ конгрессэй табиһан гайхамшагта лозунг маниие ажалдамнай зоригжуулха юм гэжэ Ареналь хэлэбэ.

Франциин ажалай Бүгэдэниитын конфедерациин түлөөлэгшэ Рейно социальна страхованиин системые үргэдхэхын ба һайжаруулхын түлөө тэмсэлэй асуудалнуудта үгэеэ зорюулба.

Забастовкын хүдэлөөнэй үргэн далайсатайгаар хэгдэһэнэй ашаар, правительство пенси ба тэдхэмжые 20 процентээр ехэдхэхэ баатай болоо.

Социальна хуули гаргалгые һайжаруулхын түлөө олониитын хүдэлөөн Африкын ба Азиин бүхы оронуудта дэлгэрнэ.

Тэрэнэй һүүлээр металлургическа ба машина бүтээлгын промышленностиин ажалшадай профсоюзуудай уласхоорондын нэгэдэлэй (ВФП-гэй үйлэдбэриин таһаг) түрүүлэгшэ Джованни Роведада үгэ үгтэбэ.

Тэрэ хадаа салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө, дарлалтада, хүдэлмэригүйдэлгэдэ, хүдэлмэриһөө гаргалгада, предприятинуудые хаалгада эсэргүү, амгалан үйлэдбэрилгые хүгжөөхын, профсоюзна ба демократическа сүлөө хамгаалхын, эб найрамдал сахихын түлөө металлистнуудай ба машина бүтээгшэдэй тэмсэл тухай хэлэбэ.

Ажалай караибска конгрессэй секретарь Ричард Харт хадаа Караибска ольторогуудай хүн зоной олонхинь мүнөө хүндэ условидо ажаһууна гэжэ мэдүүлбэ. Гансахан Ямайка дээрэ хүдэлмэригүйшүүлэй тоо бүхы хүдэлмэришэдэй 39,8 процентнь болоно.

Ажалай уласхоорондын организациин түрүүлэгшэ Суил хадаа профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн гурбадахи конгрессто түлөөлэгшөө эльгээхэ гэһэн уряалай түлөө ВФП-дэ баясхалан хүргэбэ, хүдэлмэридөө амжалта туйлахыень конгрессэй делегадуудта хүсэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр Грециин ажалшадай түлөөлэгшэ Теос үгэ хэлэбэ. Грециин зонхилогшодой ябуулдаг үлэсхэлэнгэй ба дайнай политика ажалшадые үгытэй ядуу байдалда оруулаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Энэ оной апрельһээ эхилээд сэнгүүд 50 процентээр хүндэрбэ. Грецидэ хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 400 мянга гаран хүн болоно.

Хүдэлмэришэд ба прогрессивнэ организацинуудта эсэргүү хэгдэжэ байһан хэрзэгы шэрүүн террор тухай Теос хэлэбэ.

Хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ урбагшадай ямаршье хараа бодолые баримталаа һаань, Грециин хүдэлмэришэн анги профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин зэргэдэ урдынхидал хэбээрээ ябана гэжэ Теос түгэсхэлдөө хэлэнэ.

Британска Гвианын делегациин үмэнэһөө Брентол Блекман хадаа Британска Гвианада английска колонизаторнуудай хорото аашануудта эсэргүү хамтын тэмсэл эмхидхэхэ, мүнөө эб найрамдалай ба сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байгаа энэ ороной арадта туһаламжа үзүүлхэ гэһэн уряатайгаар дэлхэйн профсоюзна бүхы организацинуудта хандахыень конгрессые гуйба.

Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин нэгэдүүлдэг 90 ороной 83 миллион залуушуулай үмэнэһөө ВФДМ-эй түлөөлэгшэ Бернини конгрессые амаршалба.

Ажалай итальянска бүгэдэниитын конфедерациин (ВИКТ) секретарь Фернандо Санти Италиин хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ үгэеэ зорюулба.

Цейлоной хүдэлмэришэдэй конгрессһээ ажаглагша боложо конгресстэ ерэһэн Азис хадаа манай организаци конгрессэй табиһан агууехэ зорилгые бэелүүлхын, бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэдэй һанал нэгэдэлгые бэхижүүлхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха юм гэжэ хэлэбэ.

Үдэшын заседаниин эсэстэ, Бразилиин ажалшадай конфедерациин түрүүлэгшэ Лучеси үгэ хэлэжэ, Бразилида забастовкын хүдэлөөнэй ехэ дэбжэлтэ тухай хөөрэбэ.

Бразилиин пролетариат США-тай баталагдаһан сэрэгэй хэлсээндэ эсэргүү, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэнэ гэжэ Лучеси тэмдэглэбэ.

Энээгээр үдэшын заседани дүүрэбэ.

Бомбейдэ болоһон пресс-конференци дээрэ Неру мэдүүлгэ хэбэ

ПЕКИН. (ТАСС). Бомбейһээ абтаһан мэдээсэлые баримталан, Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Октябриин 10-да Бомбейдэ болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Индиин премьер-министр Неру хадаа «эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй условинуудые болюулха гэһэн һэдэлгэ зорюута хэгдэнэ гээшэ ха» гэжэ мэдүүлбэ. Неру хадаа сэрэгэй пленэйхидтэ хүсэ хэрэглэхэ, тэдэниие нютагтань бусаалгада һаад хэхэ гэжэ оролдодог зарим «бүлэгүүдые» зэмэлэн шүүмжэлбэ.

Нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн репатриацилгын комисситай сэрэгэй пленэйхидэй холбоотой байха ябадалдань һаад хэхые һэдэһэн ушарнууд эблэрэлгэ тухай хэлсээндэ ба Женевскэ конвенцидэ зүришэнэ гэжэ Неру тэмдэглэбэ.

Урда корейскэ правительство комиссиин ажал-ябуулгада 90 үдэрэй турша дотор һаад хэхые, тиин удаа тээнь энэ болзор үнгэрөө, ондоо юушье хэжэ болохогүй гэжэ мэдүүлхые һэдэнэ гэһэн һэжэг түрэнэ гэжэ Неру тэмдэглэбэ.

«Эблэрэлгэ тухай хэлсээе үгы хэхэ гэһэн урда корейскэ правительствын һэдэлгэ,—гэжэ Неру мэдүүлбэ, — ООН-эй командованиин үгэһэн найдуулгада таараннагүй. Тиимэһээ, тайлбарилан танюулха хүдэлмэри ябуулха байрануудые барилга удаарууһан тушаа һэжэг намда түрөөд байна. Тогтоогдоһон 90 үдэрэй 41 үдэрынь байрануудые барилгада гаргашалагдаад, болзорынь һунаагдаагүй һаа, 90 үдэрэй турша доторшье хэжэ дүүргэгдэхэгүй хүдэлмэридэ оройдоо 49 үдэр үлэхэ болоно».

Саашаа Неру иигэжэ хэлэбэ: «Иимэ олон дутагдалнуудай ба ойлгогдохогүй зүйлнүүдэй гараад байхада, ООН-эй командовани ба тэрэниие дэмжэдэг оронууд тодорхой мэдүүлгэ хэхэ, репатриацилгын нейтральна комиссида найдуулгаяа үгэхэ ёһотой. Хэрбээ мүнөөнэйнгөө заналтануудые урда корейскэ правительствын хэжэ үргэлжэлөөд, политическэ конференциин зарлагдаагүй байгаа һаань, бидэнэр эблэрэлгын урда тээ байһан байдалдаа оруулагдаха байнабди»

Польшодо советскэ корабльнууд ерэбэ

ГДЫНЯ, октябриин 15. (ТАСС). Крейсер-флагман ба дүрбэн эсминецһээ бүридэһэн советскэ сэрэгэй корабльнуудай отряд польско правительствын уряалаар хани барисаанай тусхай визит хэжэ, мүнөөдэр Польшын Гдыня портдо ерэбэ. Польско Арадай Республикада хани барисаанай ёһоор энэ ерэлгэ хадаа польско-советскэ хани барисаае бэхижүүлгын һаратай ба польско арадай армиин 10 жэлэй ойтой дашарамдуулан хэгдэбэ.

Далайда советскэ сэрэгэй корабльнуудые «Блискавица» гэжэ польско эсминец угтаа. Гдыня портдо ороходоо советскэ флагманска корабль нацануудай салют хэбэ. Тэрээндэ польско эрьеын артиллери харюусаа. Флагманска кораблиин оркестр Польско Арадай Республикын ба Советскэ Союзай гимннүүдые наадаба.

Тэрэнэй һүүлээр советскэ корабльнууд портдо орожо, пирсын дэргэдэ зогсобо. Бүхы отряд тогтоогдоһон саг минутада диспозициаар һууринуудаа эзэлбэ. Швартовко тон түргөөр хэгдээ.

Гдыня портдо польско морягууд советскэ корабльнуудай отрядые баярай оршон байдалда угтаба. «Хүндэтэйгөөр хүлеэн угтанабди» гэжэ ород хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн үгэнүүд порт дээрэ намилзан байгаа үргэн бүд дээрэ бэшээтэй харагдана. Польско далайн-сэрэгэй флодой офицернүүд, матросууд польско корабльнууд ба пирсэнүүд дээрэ жагсаагдаба.

Ерэһэн дарыгаа советскэ корабльнуудай отрядай командалагша контр-адмирал Г. С. Абашвили советскэ офицернүүдээр үдэшэгдэн ябажа, Польшын национальна обороной министрын орлогшо генерал-полковник С. Поплавскитай ба польско далайн сэрэгэй флодой командованитай уулзаба.

Тэрэнэй һүүлээр контр-адмирал Абашвили Гданьска воеводско рада народовойн түрүүлэгшэ Б. Герагтай уулзаба.

Мүнөөдэр советскэ морягуудай делегаци Польшые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ наһа бараһан, Гдынида ба Гданьскда байгаа советскэ сэрэгшэдэй хүүрнүүд дээрэ, мүн өөрынгөө эхэ орониие сүлөөлхын түлөө тэмсэжэ наһа бараһан польско сэрэгшэдэй хүүрнүүд дээрэ веногуудые табяа. Советскэ морягууд Польско Арадай Республикада хэдэн үдэр байха юм.

Аюулгүйн Соведэй заседани октябриин 15-да болохо болоо

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 14. (ТАСС). ООН-эй штаб-квартираһаа Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Триест тушаа Советскэ Союзай дурадхалнуудые хаража үзэхын тулада Аюулгүйн Соведэй заседаниие октябриин 15-най үдэр зарлахамни гэжэ Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ Даниин түлөөлэгшэ Борберг соносхобо.

Марокканска коммунистическэ партиин секретариат ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ бэшэг эльгээбэ

ПАРИЖ, октябриин 13. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Марокканска коммунистическэ партиин секретариат ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ бэшэг эльгээжэ хандаба. Мароккын бүхы партинуудай, тэрэ тоодо Марокканска коммунистическэ партиин, Мароккын нэгэдэмэл профсоюзуудай бүгэдэниитын союзай түлөөлэгшэдые Генеральна Ассамблейн сессидэ урихыень бэшэг соогоо гуйна.

ООН-до марокканска асуудалые зүбшэн хэлсэлгэтэй дашарамдуулан, марокканска арадай эрхэ мэдэлтэ түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгые шагнабал зүб байха гэжэ Марокканска компарти тоолоно. Мароккын урдын султан Сиди Мохаммед Бен-Юссеф гэгшын хэлэһэн үгые Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ шагнахые тус бэшэг соо тэрэшэлэн гуйна.

Ирандахи байдал тушаа

ТЕГЕРАН, октябриин 15. (ТАСС). Сэрэгэй засагаархидай приказаар Трансиранска түмэр зам дээрэ гурбан һарын болзороор сэрэгэй байдал соносхогдоо. Замай хоёр талаар 6 километрын зайтай газарта байгаа тосхон газарнуудта ба предприятинуудта сэрэгэй байдал тэрэшэлэн соносхогдоо.

Швейцаридахи уласхоорондын шатарай турнир

ЦЮРИХ, октябриин 15. (ТАСС). М. Ботвинникгтай матч хэхээ хүсэгшэдэй шатарай матч-турнирай 25-дахи турта Смыслов — Решевский гэгшэдэй уулзалга гол анхарал хандуулба. Тус наадалга орёо хүндэ тэмсэлтэйгээр үнгэрөө. Партинь хойшолуулагдажа, Смыслов хоёр үлүү хүбүүтэй байна.

Геллер Бронштейниие шүүгээ. Эйве Петросян, Сабо Авербах гэгшэд тэнсэбэ.

Бусад партинууд хойшолуулагдаа. Глигоричтой наадаһан Котов хоёр үлүү хүбүүтэй байна. Таймановтай наадаһан Болеславский мүн лэ хоёр хүбүү үлүүтэй болоо. Найдорф Штальберг гэгшэдэй партида, Найдорф хүбүүгээр булюу болобо.

Дүүрээгүй партинуудые октябриин 15-да наадажа дүүргэхэ юм.

ПАРИЖ, октябриин 15. (ТАСС). Мүнөөдэр Цюрихтэхи шатар[illegible] турнир дээрэ дүүргэгдээгүй пар[illegible]нууд наадагдажа дүүргэгдэбэ.

Решевский Геллер хоёр тэнс[illegible] Решевскитэй наадаһан Смыс[illegible] партияа ехэ бэрхээр дүүргэбэ. А[illegible]риканска гроссмейстер яаха [illegible]гүй мат абаха болоходоо 56-[illegible] ябадалдаа шүүгдэбэ. Тайма[illegible] Штальбергые шүүгээ. Сабо Пет[illegible]сянда шүүгдэһэн тухайгаа наад[illegible]гүйгөөр мэдүүлбэ.

Найдорф — Эйве, Котов — Г[illegible]горич гэгшэд тэнсэбэ. 25 турай һ[illegible]лээр Смыслов түрүүлжэ ябана, [illegible]рэ хадаа 23 парти наадаад, 15,5 [illegible]котой болоо. Решевский — 24 п[illegible]тиһаа 14 очкотой. Бронштейн [illegible] партиһаа 13,5 очкотой, Керес — [illegible] партиһаа 13 очкотой.

Редакторай орло[illegible]
Д. Л. ЛОБСАНО[illegible]

ГҮРЭНЭЙ ДОТООДЫН 3 ПРОЦЕНТНЭ ШҮҮБЭРИТЭ УРЬҺАЛАМЖА

1953 оной сентябриин 30-да Москва городто болоһон шүүбэринүүдэй 35-дахи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы табан разрядуудта серинүүд ба облигацинуу[illegible] удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№
000585	1—50	5 000	032046	1—50	400	051625	1—50	1 000	079151	1—50
000956	43*)	10 000	032782	34*)	10 000	051745	08*)	25 000	079291	40*)
001834	11*)	10 000	033908	1—50	1 000	051875	1—50	400	079475	21*)
003798	28*)	25 000	033938	39*)	25 000	052530	25*)	50 000	079496	35*)
004485	1—50	400	034062	1—50	1 000	052827	1—50	400	080695	1—50
004553	1—50	5 000	035318	46*)	10 000	052993	01*)	25 000	080777	1—50
005291	1—50	400	035463	1—50	5 000	053029	1—50	1 000	080895	1—50
005711	49*)	25 000	036187	34*)	10 000	053116	1—50	400	082025	13*)
005914	50*)	10 000	036699	1—50	400	053262	1—50	400	082045	16*)
006755	1—50	1 000	037056	18*)	10 000	053848	45*)	25 000	082213	1—50
007658	33*)	10 000	037461	16*)	10 000	054307	1—50	1 000	083418	1—50
007734	1—50	400	037618	1—50	5 000	054837	01*)	10 000	083447	02*)
008719	1—50	1 000	037792	42*)	10 000	054921	1—50	1 000	083712	1—50
008942	48*)	25 000	038867	32*)	25 000	055158	1—50	1 000	085120	1—50
009364	1—50	1 000	038876	1—50	400	056358	38*)	10 000	085323	43*)
012007	1—50	400	038894	1—50	400	056971	10*)	10 000	088491	1—50
012592	1—50	400	039439	36*)	10 000	057467	46*)	10 000	088695	1—50
012708	1—50	5 000	041088	1—50	400	057511	31*)	10 000	088832	47*)
012807	01*)	25 000	041270	15*)	10 000	057919	40*)	10 000	089026	32*)
013431	32*)	10 000	041306	47*)	100 000	058378	1—50	400	089415	1—50
013552	17*)	10 000	041386	46*)	10 000	059011	1—50	400	089462	1—50
014736	07*)	25 000	041529	10*)	10 000	059[illegible]78	43*)	10 000	089909	21*)
014887	1—50	400	041537	1—50	1 000	059975	32*)	10 000	090005	15*)
015230	1—50	1 000	041567	35*)	50 000	060062	1—50	1 000	090139	49*)
016043	1—50	5 000	041621	28*)	10 000	060451	1—50	1 000	090818	1—50
016385	1—50	1 000	041797	1—50	1 000	060461	05*)	10 000	091004	13*)
016517	05*)	10 000	041881	35*)	10 000	061213	1—50	1 000	092614	1—50
017378	1—50	1 000	041981	1—50	400	061363	1—50	1 000	092766	40*)
017850	1—50	1 000	042488	1—50	1 000	061740	1—50	400	092848	48*)
018163	02*)	10 000	042541	1—50	1 000	063077	1—50	400	092864	50*)
018300	17*)	10 000	042809	1—50	400	063178	1—50	1 000	093014	38*)
018574	42*)	10 000	043014	1—50	1 000	064287	1—50	400	093049	06*)
019158	1—50	400	043183	35*)	10 000	064392	1—50	400	093271	47*)
020743	1—50	5 000	043315	1—50	1 000	064530	03*)	10 000	093487	22*)
021312	1—50	400	043395	09*)	10 000	065985	09*)	25 000	094048	12*)
021793	29*)	10 000	043767	43*)	10 000	066110	02*)	10 000	094469	1—50
022309	25*)	10 000	043891	45*)	10 000	066173	1—50	400	094552	1—50
023058	1—50	400	043963	1—50	5 000	066205	1—50	5 000	094729	03*)
023671	1—50	400	044171	1—50	1 000	066714	1—50	400	094735	30*)
023692	1—50	1 000	044452	1—50	5 000	066720	1—50	1 000	094742	36*)
024055	49*)	10 000	044847	1—50	1 000	066839	1—50	5 000	095714	30*)
025009	1—50	400	044992	1—50	400	067452	1—50	5 000	095749	1—50
025046	11*)	50 000	045065	1—50	400	067457	07*)	25 000	095806	43*)
026289	1—50	5 000	045260	19*)	10 000	070760	1—50	400	096636	34*)
027280	1—50	400	046413	30*)	10 000	071577	03*)	10 000	096840	29*)
027892	1—50	1 000	046476	1—50	1 000	071957	30*)	25 000	097745	32*)
028242	39*)	25 000	046597	1—50	400	073162	1—50	1 000	097771	1—50
028857	1—50	1 000	047048	1—50	1 000	074072	47*)	10 000	097899	03*)
028918	1—50	400	047152	50*)	10 000	075030	1—50	1 000	097972	1—50
029432	1—50	400	047295	1—50	5 000	075126	40*)	25 000	098293	1—50
029826	1—50	1 000	047674	1—50	400	075127	25*)	10 000	098478	1—50
029998	25*)	25 000	048539	1—50	400	075653	50*)	10 000	098905	22*)
030122	1—50	1 000	048755	29*)	10 000	075827	1—50	1 000	098913	1—50
030799	15*)	10 000	049712	47*)	10 000	076420	1—50	400	099186	1—50
031376	41*)	10 000	050228	50*)	10 000	077581	34*)	10 000	099582	1—50
031504	1—50	400	050236	02*)	10 000	078136	44*)	10 000	099802	01*)
031753	1—50	1 000	050357	42*)	25 000	078176	1—50	1 000		
031940	20*)	10 000	050378	03*)	50 000	078378	16*)	10 000		

*) Энэ серийн облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 400 түхэриг[illegible] шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин түрүүлэгшэ—Москва горо[illegible] ажалшадай депутадуудай Куйбышевска районно Соведэй гүйсэдхэхэ комит[illegible] түрүүлэгшэ *Н. А. СТЕПАН[illegible]*

Комиссиин харюусалгата секретарь *М. А. СМИРНО[illegible]*

КПСС-эй Областной ба Городской Комитедүүдэй, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй орган—„Бурят-Монголой үнэн“ газетые 1954 ондо захилга эхилбэ

Газетэ неделидээ зургаа дахин гарана.

Захилгын сэн

1 жэлдэ —60 түхэриг
6 һарада—30 түхэриг
3 һарада—15 түхэриг
1 һарада— 5 түхэриг

Хаана, яажа захилга хэхэб? Почтодо, „Союзпечатиин“ таһагуудта, мүн фабрика болон заводуудта, һургуулинуудта, эмхи зургаануудта, совхозуудта ба колхозуудта ниитын түлөөлэгшэд захилга абаха байна.

1954 ОНДО ЗАХИЛГА ХЭХЭЕЭ ЯАРАГТЫ!

Мүнөөдэр КИНОТЕАТРНУУДТА

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — уранһайханай үнгэтэ шэнэ фильм «Корабли штурмуют бастионы» кинофильм («Адмирал Ушаков» II сери) (10, 12, 14, 16, 18, 20, 22 ба 23 ч. 30 м.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Под игом» (11 ба 13 ч.), уранһайханай үнгэтэ фильм «Над Неманом рассвет» (15, 17 ба 21 ч.), «Тяжелые годы» (19 [illegible] 23 ч.), киножурнал «Я буду помн[illegible]».

«ХРОНИКА» кинотеатрта— «Три [illegible]варища» (11, 13, 15, 20 ч. 30 [illegible]) уранһайханай үнгэтэ фильм «Адми[illegible] Ушаков» I сери (17 ба 22 ч. 30 [illegible]) документальна фильм «Шелководст[illegible] СССР» (18 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26 Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-35, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров—16.

Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.